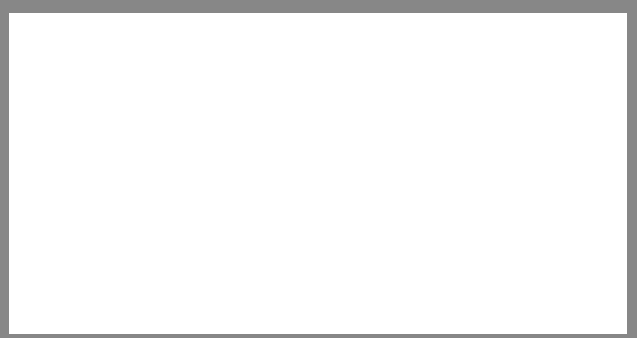
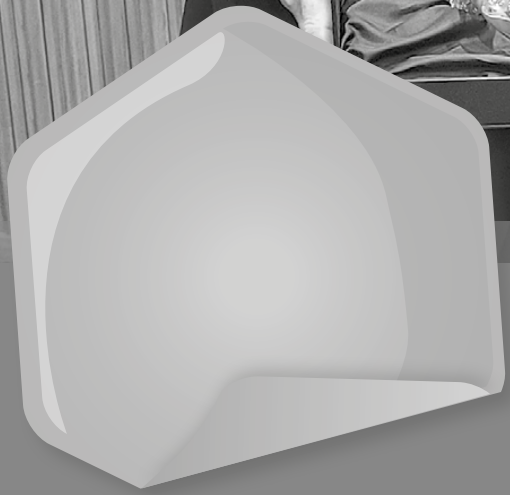

Slovenski ČEBELAR

letnik CXXIV • 6/2022

Seznam terenskih svetovalcev Javne svetovalne službe v čebelarstvu po Sloveniji

Okoliš	Priimek	Ime	Stik	Občine
Gorenjski	Markič	Janez	030/604 028 031/365 021	Kamnik, Komenda, Lukovica, Medvode, Mengeš, Moravče, Trzin, Cerklje na Gorenjskem, Gorenja vas - Poljane, Kranj, Naklo, Preddvor, Šenčur, Žiri
	Pintar	Tomaž	030/604 052 041/602 540	Bled, Bohinj, Gorje, Jesenice, Jezersko, Kranjska Gora, Radovljica, Škofja Loka, Tržič, Železniki, Žirovnica
Celjski	Jernej	Andrej	030/604 064	Bistrica ob Sotli, Dobje, Kozje, Podčetrtek, Radeče, Rogaška Slatina, Rogatec, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Štore
	Babnik	Peter	030/604 060 041/211 295	Celje, Dobrna, Laško, Slovenske Konjice, Tabor, Vitanje, Vojnik, Zreče, Žalec
	Podrižnik	Franc	030/604 068	Braslovče, Gornji Grad, Ljubno, Luče, Mozirje, Nazarje, Polzela, Prebold, Rečica ob Savinji, Solčava, Šmartno ob Paki, Šoštanj, Velenje, Vranksko, Hrastnik, Trbovlje, Zagorje
Podravski	Čuš	Martin	030/604 071	Cerkvenjak, Cirkulane, Destrnik, Dornava, Gorišnica, Hajdina, Juršinci, Kidričevo, Majšperk, Makole, Markovci, Ormož, Podlehnik, Ptuj, Središče ob Dravi, Starše, Sveti Andraž v Slovenskih goricah, Sveti Tomaž, Trnovska vas, Videm, Zavrč, Žetale
	Kitak	Stanislav	030/604 075 041/864 166	Benedikt, Duplek, Hoče - Slivnica, Kungota, Lenart, Lovrenc na Pohorju, Maribor, Miklavž na Dravskem polju, Oplotnica, Pesnica, Poljčane, Rače - Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Slovenska Bistrica, Sveta Ana, Sveta Trojica v Slovenskih goricah, Sveti Jurij, Šentilj
Ljubljanski	Borštnik	Brane	030/604 002 031/336 905	Dobrepolje, Dol pri Ljubljani, Grosuplje, Ig, Ivančna Gorica, Škofljica, Velike Lašče, Vodice, Sodražica, Ribnica, Loški Potok
	Marinko	Roman	030/604 008	Borovnica, Brezovica, Dobrova - Polhov Gradec, Domžale, Horjul, Ljubljana, Log - Dragomer, Logatec, Vrhnika
Primorski	Adrijan	Seljak	041/728 469 030/360 900	Bovec, Cerkno, Kanal ob Soči, Kobarid, Tolmin, Nova Gorica, Brda, Miren - Kostanjevica, Renče - Vogrsko, Šempeter - Vrtojba, Ajdovščina, Idrija, Vipava, Komen
Obalno-kraški	Babič	Klavdijo	030/604 036	Ankaran, Divača, Hrpelje - Kozina, Izola, Koper, Piran, Sežana
Obalno-kraški, notranjski	Anzeljc	Rajko	030/604 041	Ilirska Bistrica, Loška dolina, Pivka, Bloke, Cerknica, Postojna, Bloke
Dolenjski	Kobe	Franc	041/940 606	Dolenjske Toplice, Mirna, Mirna Peč, Novo mesto, Straža, Trebnje, Žužemberk, Litija, Šmartno pri Litiji
Dolenjski, posavski	Sajtl	Vinko	030/604 053	Mokronog - Trebelno, Šentjernej, Šentrupert, Škocjan, Šmarješke Toplice, Brežice, Kostanjevica na Krki, Krško, Sevnica
Pomurski	Madjar	Jakob	041/720 481 041/598 356	Apače, Cankova, Gornja Radgona, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kobilje, Križevci, Kuzma, Moravske Toplice, Murska Sobota, Puconci, Radenci, Rogašovci, Sveti Jurij ob Ščavnici, Šalovci, Tišina
	Tratnjek	Franc	030/604 084 041/606 013	Beltinci, Črenšovci, Dobrovniki, Lendava, Ljutomer, Odranci, Razkrižje, Turnišče, Velika Polana, Verzej
Koroški	Goričan	Janko	030/604 085 041/332 698	Dravograd, Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Vuzenica
	Praper	Pavel	030/604 087	Črna na Koroškem, Mežica, Mislinja, Prevalje, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec
Belokranjski	Milinkovič	Dušan	030/604 090	Črnomelj, Kočevje, Kostel, Metlika, Osilnica, Semič

Podatki za stik Veterinarske fakultete – Nacionalnega veterinarskega inštituta:

Enota Murska Sobota, Noršinska cesta 35, 9000 Murska Sobota: Mateja Ratiznojnik, dr. vet. med., 02/534 82 18, 031/622 730, mateja.ratiznojnik@vf.uni-lj.si.

Enota Maribor, Karantanska ulica 37, 2000 Maribor: mag. Vida Lešnik, dr. vet. med., 02/228 37 38, 041/645 792, vida.lesnik@vf.uni-lj.si.

Ljubljana, Inštitut za patologijo, divjad, ribe in čebele, Gerbičeva 60, 1000 Ljubljana: dr. Lucija Žvokelj, dr. vet. med., 01/477 93 71, 041/650 158, lucija.zvokelj@vf.uni-lj.si, Barbara Hočevar, dr. vet. med., 01/477 93 71, 030/706 449, barbara.hocevar@vf.uni-lj.si, Rene Rus, dr. vet. med., 01/477 93 71, 030/466 215, rene.rus@vf.uni-lj.si, in Monika Kozar, dr. vet. med., 01/477 93 71, 040/252 781, monika.kozar@vf.uni-lj.si.

Enota Celje, Trnoveljska cesta 1, 3000 Celje: Alenka Jurić, dr. vet. med., 03/428 16 35, 041/900 005, alenka.juric@vf.uni-lj.si.

Enota Novo mesto, Šmarješka cesta 2, 8000 Novo mesto: Anita Vraničar Novak, dr. vet. med., 07/332 51 17, 041/649 495, anita.vranicarnovak@vf.uni-lj.si.

Enota Nova Gorica (pisarna Koper), Ulica 15. maja 17, 6000 Koper: Suzana Skerbiš, dr. vet. med., 05/936 67 70, 041/645 763, suzana.skerbis@vf.uni-lj.si.

Enota Nova Gorica, Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica: mag. Ivo Planinc, dr. vet. med., 05/338 37 00, 041/740 805, ivo.planinc@vf.uni-lj.si.

Enota Kranj, Kranjska cesta 16, 4202 Naklo: mag. Mira Jenko Rogelj, dr. vet. med., 04/277 06 20, 041/645 769, mira.jenkorogelj@vf.uni-lj.si.

Nagradna čebelarska križanka BeeScales

NADALJEVANJE GESLA		VRSTA VRBE, IVA	NAŠ NOVINAR IN SVETOVNI POPOTNIK (ZVONE)	ILEGALNI PREBEŽNIK	NATAŠA ABRAM	SEATOV MODEL	AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	GLASBENI INTERVAL V OBSEGU OSMIH STOPENJ	PRINCIP DAOIZMA	KRATICA ZA LITER	LJUBEK IZRAZ ZA OSEBO	TRGOVEC Z MEDOM IN MEDICO, MEDAR
TIHOŠT, TIHOTA VEČJI KOS DEBLA, PANJ							ZLOM, PRELOM KRATEK POŽIREK					
POMOČ: ARONA IBA NAGANA O'HARE		AMERIŠKI FILMSKI IGRALEC (TOM)	ČIKAŠKO LETALIŠČE				4				5	
HEKTOLITER				ENIGMA NEKDANJI GENERALNI SEKRETAR OZN (KOFI)	1				ŠIROK PAS PRI KIMONU			
ADAM BOHORČ			BOLEZEN KI JO PRENAŠA MUHA CECE				BAHAČ, POSTAVLJAČ VELIKI TRAVEN		OČE	6		
NOMINALNA VREDNOST			3				ČEBELJA KRALJICA DAVID LYNCH					
MIKROORGANIZEM, MIKROB				PEVKA VILER				ŽELATINA IZ MORSKIH ALG				
HUDIČ				ČRTA NA KONCU DIRKE			7					

Nagradno geslo:

1	4	2	3	4	5	6	7	5
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Nagrada: dva paketa čebeljih koridorjev za preprečevanje čebeljega roja v vrednosti 59,60 EUR, Vermis d.o.o., www.cebelykoridor.si, e-naslov: info@cebelykoridor.si, tel.: 031/536 229. **Geslo nagradne križanke za žreb zmagovalca pošljite skupaj s svojimi osebnimi podatki do 10. junija 2022 na e-naslov: info@czs.si.**

Rešitev križanke v SČ 5/2022: pogledajte na čebelnjak, izžrebanec: Črt Trček.

Čebelarska zveza Slovenije nadgrajuje člansko izkaznico ugodnosti

Vsi člani Čebelarske zveze Slovenije boste s člansko izkaznico v prihodnje deležni še več ugodnosti pri raznih ponudnikih blaga in storitev.

Ugodnosti za člane omogočajo:

- Anton Ciglič, s. p.,
- Apartmaji Isabella Kustiči (otok Pag),
- Apartmaji Stanka Komparak (otok Korčula),
- Api Kon-takt, d. o. o.,
- BeeConn tehcnice,
- Belokranjski hram, d. o. o.,
- Camp Omišalj (otok Krk),
- Camp Straško (otok Pag),
- Čebelarski center Maribor, Jana Pušnik Pokrivač, s. p.,
- Čebelarstvo Pislak Bali,
- Čebelarstvo Vogrinčič,
- Čebelji raj Noč,
- Kmetijska zadruga Šaleška dolina, z. o. o.,
- Eldema elektronika, Srečko Lavrič, s. p.,
- Kipgo, d. o. o.,
- Kokos Agency, d. o. o.,
- Liburnia Riviera Hotels (Opatija),
- Majskaj, d. o. o.,
- Marjan Dolinšek, s.p.,
- Medium, d. o. o.,
- Muzeji radovljiške občine,
- Peter Potočnik, s. p.,
- PC Doktor, Luka Dobovičnik, s. p.,
- Prva osebna zavarovalnica, d. d.,
- Sabina Pirš, s. p., Gostišče pri čebelici,
- Slovenia Eco Resort,
- Šport hotel Pokljuka,
- Štefan Šemen, s. p.,
- Terme Snovik,
- Trajnice Golob Klančič,
- Turistično čebelarstvo Pavlovič,
- cenejša samoplačniška usposabljanja ČZS in 10-9% popust na trgovsko blago.

%

Vsi ponudniki blaga in storitev so objavljeni na naši spletni strani, kjer je opisana tudi oblika ugodnosti: www.czs.si/content/X9. V Slovenskem čebelarju bomo mesečno dopolnjevali seznam ponudnikov storitev ugodnosti.

Slovenski ČEBELAR

letnik CXXIV • 6/2022

Pristala je Zlata
čebela: Boštjan Noč
prejemnik nagrade
za leto 2022

- Narejanje "paketnih rojev"
- Protimikrobne lastnostni medu
- Vrnilo se je Tekmovanje mladih čebelarjev: vrvež mladosti na Biotehniški šoli Maribor

- trda vezava
- 172 strani
- prevedla Renata Zamida
- izdala založba Sodobnost v sodelovanju z Društvom Urbani čebelar

Cena:
24,90 €

Sijajno poletno branje za mladino: od blizu spremljamo vzpone in padce Josyjinoga spoznavanja čebelarjenja ter zadržujemo dih ob zasledovanju pobeglega roja in odkrivanju tatu čebel.

Dvanajstletna Josy po smrti dedka presenečena izve, da ji je zapustil čebele. Njej? Saj o čebelah ničesar ne ve! A se odloči, da bo s pomočjo njegove prijateljice in čebelarke Alme poskusila. Pripoved se odvije skozi leto dni, mesec za mesecem spremljamo Josy in njeno čebeljo družino. Življenje čebel je predstavljeno strokovno natančno, a hkrati poljudno dostopno in vznemirljivo.

V vseh bolj založenih knjigarnah ali na www.urbanicebelar.si s čebelarskim popustom!

Logar
ČEBELARSKA OPREMA

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME IN TRGOVINA

Izdelano s smislom za detajle.

DELOVNI ČAS TRGOVINE

PONEDELJEK-PETEK:

09.00-12.00

13.00-17.00

SOBOTA:

09.00-12.00

UGODNO!

VENTILIRANA
ČEBELARSKA
OBLEKA

- velikosti XS, S, M, L, XL, XXL

Art. 6106

VENTILIRAN
ČEBELARSKI
JOPIČ

Art. 6107

POSODE ZA ODKRIVANJE SATJA

Art. 8026

POSODE ZA MED

VELIKA IZBIRA TOČIL ZA MED

LOGAR TRADE D.O.O.
POSLOVNA CONA A 41
SI-4208 ŠENČUR

04 25 19 410
info@logar-trade.si
www.logar-trade.si

Naročeno lahko odpošljemo s paketno pošto.

Spoštovane čebelarke in čebelarji.

V mesecu maju, najlepšemu mesecu v letu, smo slovenski čebelarji praznovali svoj praznik. Praznujemo ga od leta 2003 na pobudo Pavla Zdešarja, od leta 2018 dalje pa istočasno obhajamo tudi svetovni dan čebel najbližjo soboto 20. maju.

Ko zadoni koračnica, ko praporščaki s čebelarskimi prapori v rokah prikorakamo mimo množice, po sredini in pred odrom se odpremo kot zadrga, eden levo, drugi desno, ko ustvarimo v ospredju polkrog, se za trenutek ustavimo in prisluhnemo množici, ki glasno skandira, pogledam svoj prapor, simbol našega društva ČD Majšperk, se ga dotaknem, popravim, kar je treba, in v tem trenutku sem nanj nadvse ponosna. Potem se vse umiri in sledi čebelarska himna. To je trenutek, ko prapor, ki ga imam ob desni nogi, narahlo spustim naprej do iztegnjene roke, zasije v vsem svojem sijaju. Manjka samo še, da množica zapoje čebelarsko himno. Ne vem, zakaj se je ne naučijo. Jaz vedno pojem zraven. Če bi vsi zapeli, bi to bil vrhunec.

Praznovanja brez praporščakov si ne znam predstavljati. Ne bi bilo pravo praznovanje.

Mimohod, koračnica, zanos in ponos, ki nas ob tem prevevata, to je nekaj, da se naježiš. To so občutki, zaradi katerih se z veseljem udeležujem vseh praznikov, odkar smo razvili prapor na 7. slovenskem čebelarskem prazniku v Majšperku leta 2009. Pred tem pa sem spremljala naš Moški pevski zbor DPD Svoboda Majšperk, v katerem so prepevali moj oče in oba brata in je bil protokolarni zbor čebelarskih praznikov do leta 2010.

Za vse to, da sem, kakršna sem, čebelarka, ponosna praporščakinja, mentorica in ne nazadnje

tudi predsednica društva, ima zasluge moj oče, žal že pokojni Stanko Vedlin. Gojil je ljubezen do petja, planin in morja, in seveda do vsega, kar je povezano s čebelami. Znal je zorganizirati in spodbuditi, motivirati in navdušiti. S tistim večnim nasmeškom pod kratkimi sivimi brki in očmi, ki so se smejale še skozi očala. Takšen je bil moj oče, prijazen, srčen in dober. Še vedno mi je vzor, čeprav ga več ni. Znal me je nagovarjati, ne da bi uporabljal besede, in znal mi je privzgojiti ljubezen do čebelic. Pokazal mi je, kakšen naj bo odnos do vsega, do sočloveka in do čebelic. Vedno so bile zanj čebelice. Če te je pičila, je rekel uboga čebelica. Takrat smo hodili tudi na Apimondie: v Kanado, JAR, Irsko, Ljubljano, pred tem pa sta bila z mamom v Franciji, Mehiki ... Ko smo leta 2003 gostili čebelarje, ki so prišli v Slovenijo, v Ljubljano, z vseh koncev sveta, je oče sprejel avtobus čebelarjev iz Litve. Za njih je pripravil celodnevno druženje, najprej strokovno, na koncu pa slovo s pesmijo moškega zbora. Od teh ekskurzij, strokovnih in turističnih, sem v resnici dobila nepozabno, neizbrisno in nezamenljivo življenjsko izkušnjo. Vse je prišlo spontano.

Torej, naš praznik je naš praznik. Pomagamo ga soustvarjati tudi v bodoče, leta 2023 v Celju, kot čebelar, čebelarka ali praporščak, praporščakinja. Vzemimo si vzor v starejših, izkušenih, ki vztrajajo in se družijo. Spomnim se, da je, ko sem postala praporščakinja, prapor mi je s ponosom predal oče, v naših vrstah bila samo ena starejša praporščakinja. Danes nas je že kar veliko. Tudi poznamo se že med seboj, zato so naša druženja res nekaj posebnega, nepozabnega.

Tatjana Vedlin

Izkoristite brezplačne analize čebeljih pridelkov

ČZS zbira vzorce medu za brezplačno analizo kakovostnih in mikroskopskih lastnosti medu (paket 1). Na voljo je še nekaj mest za vzorce cvetnega prahu, propolisa in voska (paket 3) za brezplačno analizo ostankov kemijskih sredstev za zatiranje varoj. Za izvedbo analiz potrebujemo 450 g medu ali 100 g cvetnega prahu, propolisa ali voska. Ob oddaji vzorca je treba priložiti še pristopno izjavo, ki jo najdete na spletni strani ČZS pod rubriko varna hrana. Več informacij: aljaz.debelak@czs.si ali 01/729 61 29.

KIS zbira vzorce medu za analizo ostankov kemijskih sredstev za zatiranje varoj in antibiotikov (paket 2). Pristopno izjavo in podrobnejše informacije najdete na spletni strani KIS-a. Več informacij dobite na bojana.grofelnik@kis.si in veronika.kmecl@kis.si. Čebelar je upravičen do oddaje enega vzorca medu in enega čebeljega pridelka (vosek ali propolis ali cvetni prah) v triletnem programskem obdobju 2020–2022. Čebelar prejme rezultate analiz z obrazložitvijo in svetovanjem glede na ugotovljeno.

Aljaž Debelak, svetovalec JSSČ

KAZALO

UVODNIK

Tatjana Vedlin 161

OBVESTILA ČZS 163

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

Tina Žerovnik: Apiturizem in ekonomika 166

Vladimir Fajdiga, prevod in priredba: Izkušnje s paketnimi roji 169

dr. Andreja Kandolf Borovšak: Protimikrobna in antioksidativna aktivnost medu 172

Nika Šehić: Antimikrobne lastnosti medu 174

Aleš Bozovičar: Osnovni kriterij za izračun zmogljivosti pasišč 176

ČBELA V SLOVENSKI BESEDI

Ljudmila Bokal: Napisni na čebelnjih 177

DELO ČEBELARJA

Gorazd Trušnovc: Čebelarjeva opravila v juniju 178

IZ ČEBELARSKIH DRUŠTEV 180

OBVESTILA ČZS 181

V SPOMIN 188

OGLASI 189

INDEX

EDITORIAL

Tatjana Vedlin 161

ANNOUNCEMENTS BY THE BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA FROM SCIENCE AND PRACTICAL WORK 163

Tina Žerovnik: Apitourism and economics 166

Vladimir Fajdiga, translation and adaptation: My Experiences with Shook Swarms 169

Andreja Kandolf Borovšak, DSc.: Antimicrobial and Antioxidant Properties of Honey 172

Nika Šehić: Antimicrobial Properties of Honey 174

Aleš Bozovičar: Basic Criteria for Calculating Pasture Capacities 176

THE BEE IN THE SLOVENIAN LITERATURE

Ljudmila Bokal: Inscriptions on Beehives 177

BEEKEEPER'S WORK

Gorazd Trušnovc: Beekeeper's Tasks in June 178

FROM THE BEEKEEPERS' ASSOCIATIONS 180

ANNOUNCEMENTS BY THE BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA 181

IN MEMORIAM 188

ADS 189

PODATKI ZA STIK ČEBELARSKA ZVEZA SLOVENIJE

Predsednik ČZS: Boštjan Noč, predsednik: 01/729 61 06, 040/436 512, nocb@czs.si

Vodja služb ČZS: Lidija Senič, vodja služb ČZS: 01/729 61 10, 040/436 515, lidija.senic@czs.si

Priznana rejarska organizacija: Peter Kozmus, strokovni vodja PRO: 01/729 61 16, 041/352 997, peter.kozmus@czs.si

Opazovalno-napovedovalna služba: Aleš Bozovičar, opazovalec in napovedovalec čebeljih

paš: 01/729 61 31, 041/644 217, ales.bozovicar@czs.si,

avtomatski telefonski odzivnik: 01/729 61 20,

https://ecelebar.czs.si/User/Login?returnUrl=/

Svetovalci specialisti za tehnologijo čebelarjenja:

Vlado Auguštin: 01/729 61 12, 040/436 516, vlado.augustin@czs.si

Simon Golob: 01/729 61 12, 030/604 015, simon.golob@czs.si

Svetovalci specialisti za ekonomiko:

Tina Žerovnik: 01/729 61 04, 040/436 513, tina.zerovnik@czs.si

Petra Bračko: 01/729 61 04, 040/436 518, petra.bracko@czs.si

Svetovalci specialisti za zagotavljanje varne hrane:

Ana Janžekovič: 01/729 61 33, 040/436 514, ana.janzekovic@czs.si

Aljaž Debelak: 01/729 61 29, 040/436 519, aljaz.debelak@czs.si

Tomaž Samec: 01/729 61 18, 040/436 517, tomaz.samec@czs.si

Svetovalc za izobraževanje in usposabljanje:

Marko Borko: 01/729 61 11, 051/637 204, marko.borko@czs.si

Glasilo Slovenski čebelar je ustanovilo Slovensko čebelarsko društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko leta 1898. Izdaja ga Čebelarska zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Vpisano je v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS, pod zaporedno številko 585.

Tel.: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si

Transakcijski račun ČZS: SI56 0318 6100 2214 727, matična številka ČZS: 5141729, ID za DDV: SI 81079435, šifra dejavnosti: 94.120.

Uredništvo:

01/729 61 14, 030/604 660, tadej.pavkovic@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php

Uredniški odbor:

Tadej Pavkovič, Marko Borko, Brane Borštnik, Vladimir Fajdiga, Janez Gregori, Mira Jenko Rogelj, Andreja Kandolf Borovšak, Anton Žakej

Urednik:

Tadej Pavkovič

Lektorica:

Mojca Pipan

Oddaja prispevkov:

Članki do petega, obvestila, reklame, mali oglasi do desetega v mesecu.

Avtorji naj v člankih uporabljajo strokovno izrazje v skladu s Čebelarskim terminološkim slovarjem. Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva.

Uredništvo ne odgovarja za vsebino malih oglasov. Prispevki so v elektronski obliki brezplačno in javno objavljeni na spletnem portalu ČZS, spletnem portalu Digitalne knjižnice Slovenije in drugih spletnih straneh.

Reklamni oglasi in osmrtnice:

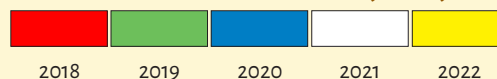
Cela stran: 1044 € (zunanja stran ovitka), 816 € (notranjost, živi rob), 594 € (notranjost), pol strani: 522 € (zunanja stran ovitka), 414 € (notranjost živi rob), 300 € (notranjost), tretjina strani: 198 €, četrtina strani: 144 €, petina strani: 102 €, desetina strani: 42 €. Oblikovanje reklamnega oglasa: cela stran in polovica strani 60 €, tretjina, četrtina, petina, desetina 48 €. Popravki reklamnega oglasa: 1–10 popravkov 2,4 €, 11 ali več popravkov 6 €. Popust pri ceni za 4- do 6-kratno objavo reklamnega oglasa je 10 %, za 7- do 10-kratno objavo 20 %, za celoletno objavo 30 %. Člani ČZS lahko dvakrat na leto objavijo brezplačne oglase do 20 besed, vsaka nadaljnja beseda je 0,3 €. Splošni oglasi po 0,3 € za besedo, enako velja tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 80 besed. Osmrtnice ne smejo biti daljše od 130 besed. Vse cene so brez DDV. Politika oglaševanja ter cenik oglasov in osmrtnic v glasilu Slovenski čebelar z dne: 11. novembra 2019 je objavljena na spletni strani ČZS.

Priprava za tisk in tisk: Para, d. o. o., Celestinova ulica 1, 1000 Ljubljana. Tiskano na papirju s certifikatom FSC (trajnostno gospodarjenje z gozdovi). Naklada: 7.760. Tiskano: 24. 5. 2022.

Izdaja Slovenskega čebelarja je delno financirana iz sredstev Javne svetovalne službe v čebelarstvu.

Fotografija na naslovnici: Lanskoletni prejemnik nagrade Zlata čebela Lucas Alejandro Garibaldi in letošnji prejemnik Zlate čebele, predsednik ČZS, Boštjan Noč. Foto: dr. Peter Kozmus.

Mednarodna barvna koda za označevanje čebeljih matic

Uredništvo: Tadej Pavkovič, urednik: 01/729 61 14, 030/660 604, tadej.pavkovic@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php

Tajništvo: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si, Barbara Dimc, tajnik: 01/729 61 02, 041/370 409, barbara.dimc@czs.si, Ines Zajc Žunič, poslovna sekretarka: 041/337 854, ines.zunic@czs.si, Zlatica Kovačević, administrativna delavka: 01/729 61 24, 030/604 009, zlatica.kovacevic@czs.si

Čebelarska knjižnica Janeza Goličnika (vsak prvi delovni četrtek v mesecu med 15. in 18. uro): 01/729 61 11, cebelarskajniznica@czs.si, www.czs.si/knjiznica.php

Ohranimo čebele: www.oхранimo-cebele.si

Sklad za ohranitev kranjske čebele: www.czs.si/sklad.php

Spletna trgovina ČZS: www.czs.si/eshop/index.php

Uradne ure JSSČ: Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica (v Čebelarskem centru Slovenije): ponedeljek od 10.00 do 14.00, četrtek od 8.00 do 12.00 ter od 13.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Mestni trg 4, 8330 Metlika: ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Rožna dolina 50/a, 4248 Lesce (v Čebelarskem razvojno-izobraževalnem centru): ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Dobrna 1a, 3204 Dobrna (v Kulturnem domu Dobrna): ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota (na sedežu Kmetijsko gozdarskega zavoda Murska Sobota): ponedeljek od 10.00 do 14.00.

Streliška ulica 150, 2000 Maribor (v Čebelarskem centru Maribor): petek od 8.00 do 10.00.

Zlata čebela pristala v rokah Boštjana Noča

V Državnem svetu Republike Slovenije je v petek, 20. maja, potekala podelitev nagrade Zlata čebela. Priznanje je podeljeno posameznikom ali pravnim osebam, »ki so posebej pomembno prispevali k zaščiti in krepitvi zavedanja o pomenu čebel in drugih oprasaševalcev na svetovni ravni«, kot so zapisali na spletni strani državne uprave.

Nagrajenca z Zlato čebelo so izbrali člani Odbora za podelitev Zlate čebele, ki ga sestavljajo dr. Jože Podgoršek, dr. Katarina Zeller-Groznik, Jure Čuš, Matjaž Florjanc Lukan, Natalija Polenc in dr. Peter Kozmus, v obravnavo so prejeli 13 prijav, ki so predlagale 12 posameznikov oziroma pravnih oseb. V finalni izbor so se letos uvrstili trije kandidati: (1) egiptovsko biodinamično združenje Demeter Egypt, (2) francoska mreža biotske raznovrstnosti za čebele Réseau Biodiversité pour les Abeilles in (3) predsednik Čebelarke zveze Slovenije Boštjan Noč, ki je bil kot zmagovalac potrjen soglasno.

Prejemnik Zlate čebele Boštjan Noč in predstavnika finalistov Demeter Egypt in Réseau Biodiversité pour les Abeilles

V obrazložitvi nagrade je Podgoršek izpostavil Nočev doprinos k čebelarstvu, vse od vpeljava dneva medenega zajtrga, dneva sajenja medovitih rastlin, svetovnega dne čebel do postavitve učnih čebelnjakov ter idej za oblikovanje 3D-kranjice.

Noča je predstavil kot bojevitega in vztrajnega, pa vendar konstruktivnega sogovornika, ki predstavlja trden most med čebelarji in državnimi institucijami. Nagrado

je podelil predsednik Državnega sveta RS Alojz Kovšca, dogodka pa se je udeležila tudi predsednica Državnega zbora RS Urška Klakočar Zupančič.

Noč se je ob prejemu nagrade zahvalil Republiki Sloveniji, zaposlenim in organom Čebelarke zveze Slovenije, čebelarim in vsem slovenskim čebelarjem, ki vsak dan gradijo izjemno čebelarsko zgodbo.

Tadej Pavković

Ana Janžekovič – nova svetovalka JSSČ, specialistka za zagotavljanje varne hrane

040/436 514

ana.janzekovic@czs.si

Delo na Čebelarski zvezi Slovenije sem prevzela v začetku maja. Zaposlena sem na delovnem mestu svetovalke za zagotavljanje varne hrane. Po izobrazbi sem magistrica inženirka prehrane. Zaključila sem drugostopenjski študijski program Prehrana na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani. Med študijem sem se seznanila s senzorično analizo medu in določanjem vrste

medu glede na zaznane lastnosti. Na študijski izmenjavi, ki sem jo opravljala v Belgiji, me je začela zanimati tematika varstva okolja in povezave med okoljem in prehrano. V to zgodbo je pomembno vključiti tudi poznavanje čebel in njihovega prispevka k ohranjanju zdravega in okolju prijaznega pridelovanja hrane. Čebele so z marljivim oprasaševanjem odgovorne za to, da imamo na razpolago širok spekter živil. Zato je pomembno, da ohranjamo, spodbujamo in izobražujemo na tem področju, saj bomo le tako zagotovili neprekinjeno pot od vil do vilic.

Za prehrano so pomembni tudi med in drugi čebelji pridelki. Medu

se pripisujejo številne pozitivne lastnosti, med katerimi sta v ospredju protimikrobno in protivnetno delovanje. Prav tako je to živilo, ki je bogato z vitamini in minerali. Zato ni nenavadno, da je prav med del tradicionalnega slovenskega zajtrka, saj nam zagotavlja energijo in telesu nujno potrebne elemente. Moje delo bo tako usmerjeno v raziskovalno-svetovalno službo s področja sladkega tekočega zlata.

Ana Janžekovič, svetovalka JSSČ

Praznovanje čebelarkega praznika in svetovnega dne čebel v Dolenjskih Toplicah

Foto: Tadej Pavkovič

Kdor se je na vroč majski dan nekaj minut pred 11. uro mudili v bližini Kulturno kongresnega centra Dolenjske Toplice, je imeli priložnost videti dolgo vrsto ljudi, ki je dvigala zastave. Kolona se je ob polni uri podala čez sredino šotora, mimo zapolnjenih miz, vse do odra, ob katerem je odložila prapore. Bili so to nihče drug kot ponosni praporščaki slovenskih čebelarških društev in območnih čebelarških zvez, ki so odprli letošnje 19. praznovanje slovenskega čebelarkega praznika in 5. praznovanje svetovnega dne čebel.

Praznovanje je s čebelarško himno otvoril pevski zbor ČZS, kot prvi govornik pa je na oder stopil nekdanji minister za kmetijstvo, gozdove in prehrano, mag. Dejan Židan, ki se je v svojem govoru spomnil uveljavljanja svetovnega dne čebel in puntarskega duha Slovencev, ki so se uprli rabi neonicotinoidov v kmetijstvu. Naslednja je k mikrofonu pristopila Tanja Strniša, slovenska veleposlanica v Pragi, in spomnila na češko-slovensko sodelovanje pri obnovitvi Plečnikovega čebelnjaka v Pragi in postavitvi njegove reprodukcije na Ljubljanskem gradu. Čebelarke in čebelarje je lepo pozdravil tudi prejemnik prve Zlate čebele, profesor Lucas Alejandro Garibaldi.

Osrednji govor praznovanja je ponudil prejemnik letošnje nagrade Zlata čebela, predsednik Čebelarke zveze Slovenije Boštjan Noč, ki se

je osredotočil na prihodnje projekte. Izpostavil je sistemsko finančno podporo čebelarjem, povečanje števila rodovniških vzrejališč kranjske čebele, zavarovalniški paket za čebelarje, potrebe po zakonski ureditvi dokazljivosti znanja o čebelarstvu za čebelarjenje, sprejetje zakona, ki bo v Sloveniji na javnih površinah dovoljeval saditi izključno avtohtone rastline, iz podnebnega sklada zagotoviti sredstva za vsakoletno sajenje 200.000 medovitih rastlin in da se dan slovenske hrane spremeni v teden slovenske hrane ter se en dan v letu v osnovnih šolah izvede dan dejavnosti na temo slovenskega kmetijstva, čebelarstva in pridelave hrane. Mikrofon je nato prevzel mag. Aleš Irgolič, državni sekretar na MKGP, ki je poudaril dobro sodelovanje med ČZS in MKGP-jem. Zbrane je v svojem imenu in imenu župana Občine Straža, Dušana Krštinca, pozdravil župan Občine Dolenjske Toplice, Franc Vovk, za njim pa je čebelarjem nekaj besed namenil tudi ČD Straža-Dolenjske Toplice, Anton Andrejčič.

Za konec so sledile še podelitve priznanj vzrejevalcem matic. Za najboljšo linijo čebel je prejela Irma Petelin iz Pliskovca, za najmirnejšo linijo čebel je bil nagradjen Janez Dremelj iz Litije in za najbolj medonosno čebelo Bojan Donko iz Lendave, formalnemu delu pa sta sledila jedača in pijača ob glasbeni spremljavi.

Tadej Pavkovič

Razpis za čebelarke praznike

ČZS vabi vse čebelarke organizacije k sodelovanju pri soorganizaciji slovenskega čebelarskega praznika v letih 2024, 2025 in 2026. Slovenski čebelarski praznik praznujemo na soboto, ki je najbližja 20. maju, rojstnemu dnevu Antona Janše. Čebelarske organizacije vabimo, da izrazijo pisno namero za prevzem soorganizacije slovenskega čebelarskega praznika v letih 2024, 2025 in 2026 ter jo **do 30. junija 2022 posredujejo na naslov ČZS (barbara.dimc@czs.si)**. Že vnaprej se vam zahvaljujemo za sodelovanje.

Barbara Dimc, tajnica ČZS

ČZS bo na Dnevu čebelarjev v okviru Mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni v nedeljo, 21. avgusta 2022, pripravila srečanje praporščakov ČD in OČZ. O vseh podrobnostih in poteku boste še obveščeni.

Vzrejevalci prejeli knjigo *Biologija in nadzorovanje parjenja pri medonosni čebeli*

V drugem delu meseca aprila 2022 so potekali redni letni pregledi vzrejališč čebeljih matic, na katerih je delovna skupina odbrala matičarje za letošnjo vzrejni sezono. Ob pregledih smo vzrejevalcem podelili knjigo ***Biologija in nadzorovanje parjenja pri medonosni čebeli***, ki jo je ČZS prevedla in izdala v letu 2016. Knjiga je bogato opremljena s fotografijami, skicami, grafi in tabelami, zato je razumljiva vsakemu čebelarju in ljubitelju čebel, ki ima vsaj nekaj predznanja in čebelarske prakse ali si želi spoznati skrivnosti iz življenja čebel.

V knjigi so podrobno opisani postopek parjenja matic v zraku ter ugotovitve različnih poskusov za vzpostavitev nadzorovanega parjenja matic, opravljenih v Avstriji in Nemčiji s kranjsko čebelo. Knjiga je skoraj obvezno čtivo za vzrejevalce matic, saj vzrejevalcem

daje dodatne informacije, potrebne za vzpostavitev najboljših možnih pogojev za parjenje matic. Knjigo je mogoče kupiti tudi na ČZS, cena je 38,00 EUR.

Dr. Peter Kozmus

Foto: arhiv ČZS

Državno senzorično ocenjevanje medu 2022

K sodelovanju vabimo izvajalce letošnjih senzoričnih ocenjevanj medu, ki bodo ocenjevanje izvedli in ocenjevali v skladu s Pravilnikom o senzoričnem ocenjevanju medu ter želijo v letu 2022 **sodelovati tudi na senzoričnem ocenjevanju za izbor**

državnega prvaka.

Letos bo ocenjevanje potekalo za vrste medu, ki so opisane in značilne za Slovenijo, in sicer za akacijev, cvetlični, lipov, kostanjev, smrekov, hojev, ajdov in gozdni med ter za med oljne ogrščice.

Vsa slovenska in mednarodna ocenjevanja morajo biti **zaključena najkasneje do 10. oktobra 2022**. Zainteresirani

izvajalci morajo na naslov ČZS, Brdo 8, 1225 Lukovica ali na enaslov aljaz.debelak@czs.si najpozneje do **20. junija 2022** posredovati

naslednje podatke: razpisano kategorijo senzoričnega ocenjevanja (slovensko, mednarodno), datum, kraj in uro sprejema vzorcev, datum senzoričnega ocenjevanja medu, datum sklepne slovesnosti, višino kotizacije (**priporočena kotizacija znaša 20,00 EUR/vzorec**) ter ime in priimek osebe za stik za dodatne informacije. Izvajalci senzoričnih ocenjevanj, ki prijave ne bodo oddali pravočasno in ocenjevanja ne bodo izvedli v skladu z veljavnim Pravilnikom o senzoričnem ocenjevanju medu, v tem letu ne bodo mogli sodelovati na državnem senzoričnem ocenjevanju.

Aljaž Debelak, svetovalec JSSČ

Foto: arhiv ČZS

Apiturizem in ekonomika

Tina Žerovnik

svetovalka JSSČ za ekonomiko
tina.zerovnik@czs.si

Junija se je narava že dodobra prebudila, približujemo se vrhu čebelarke sezone, ob koncu meseca z začetkom šolskih počitnic pa tudi viškom turistične sezone. Dandanes na raznolike načine načrtujemo svoj prosti čas in dopustovanje, smernice pa kažejo, da je čedalje večje povpraševanje po odkrivanju in izkustvu edinstvenih doživetij v okviru lokalne ponudbe. V prispevku so predstavljene dopolnilne dejavnosti v okviru čebelarstva, ki so povezane s turizmom.

Apiturizem

Apiturizem ali čebelarški turizem se navezuje na osnovne smernice čedalje bolj uveljavljenega trajnostnega turizma. Te obsegajo okoljski, družbenokulturni, podnebni in gospodarski vidik. Ustanovitev in upravljanje apiturizma sta dodana vrednost čebelarstva, saj širita nabor ponudbe. Bolj kot je raznolika ponudba, več različnih spektrov obiskovalcev lahko privabimo. Pri snovanju apiturizma je treba preučiti možnosti, ki jih lahko ponudimo, načrtovati izvedbo dejavnosti, storitev, ki jih bomo tržili in izvajali, ter nabor izdelkov, ki jih bomo prodajali glede na specifične in zmogljivosti posameznega čebelarstva. V okviru apiturizma lahko ponudimo degustacijo čebeljih pridelkov, izdelkov iz čebeljih pridelkov, kot so medenjaki, medene pijače, kombinacije čebeljih pridelkov z različnimi jedmi, lahko postavimo

Foto: arhiv ČZS

Izdelki in storitve v okviru apiturizma

čebelarke poti, prikazujemo čebelarško kulturno dediščino, izvajamo muzejsko dejavnost, medene kopeli, masaže, vdihavanje panjskega zraka ter vrsto drugih dejavnosti.

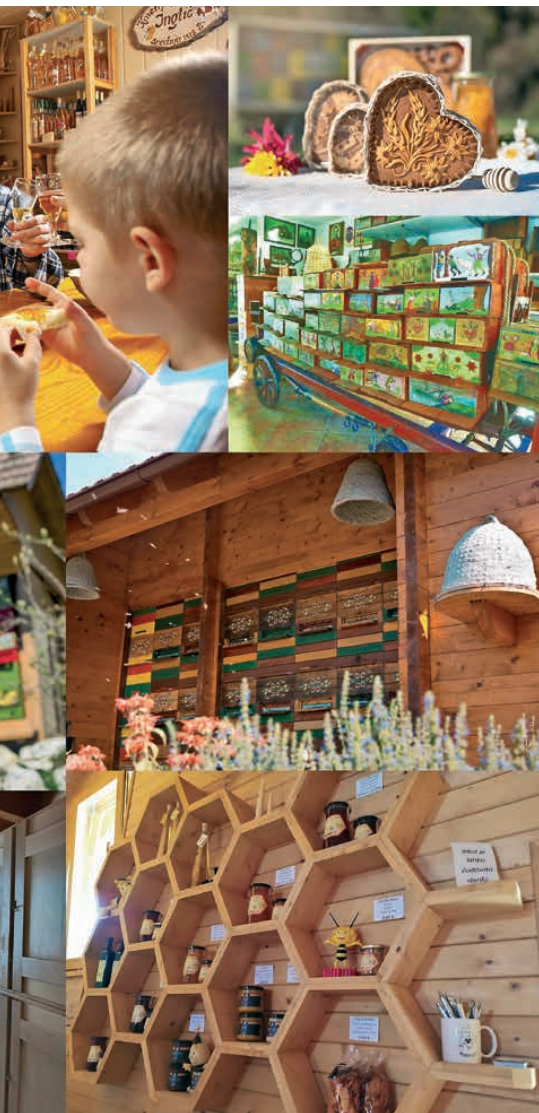
Druge dopolnilne dejavnosti

Hkrati z izvajanjem dopolnilne dejavnosti apiturizem lahko registriramo tudi druge dejavnosti, ki so povezane s turizmom. V okviru čebelarke dejavnosti lahko na svojem kmetijskem gospodarstvu registriramo tudi tematski park, muzej ali tematske zbirke, ki so povezane s čebelarstvom oziroma

dejavnostjo kmetije. Lokacija izvajanja tovrstnih dejavnosti mora biti v oddaljenosti najmanj treh kilometrov zračne razdalje od naslova kmetije.

Čebelarstvo v Sloveniji se prepleta s kulturno dediščino in tradicijo, zato je možna registracija dejavnosti, ki so povezane s tradicionalnimi znanji na kmetiji, storitvami oziroma izdelki. Registriramo lahko medicinarstvo in lektarstvo, izdelavo in prodajo dražgoških kruhkov, medenjakov, peciva in slaščic iz čebeljih pridelkov. Pri tovrstnih dejavnostih je pogoj za peko oziroma izdelavo končnih izdelkov dokup moke iz mlinov na lokalnem trgu.

Ob uporabi naravnega voska se lahko ukvarjamo s svečarstvom ali izdelavo mila na tradicionalni način. Ena izmed možnosti dopolnilne dejavnosti je tudi poslikava panjskih končnic.

Certificiranje ponudnikov apiturizma

V shemo certificiranih ponudnikov apiturizma se lahko uvrstijo vsi čebelarji, ki se že ukvarjajo s čebelarstvo turistično ponudbo ali pa se s to dejavnostjo še nameravajo ukvarjati v prihodnje. Certifikate prejmejo ponudniki, ki dosegajo kriterije odličnosti in so razvrščeni v tri različne stopnje (ena, dve ali tri čebelice) glede na kriterije in presojo ponudbe, ki jo izvede komisija, ki jo oblikuje Čebelarska zveza Slovenije.

Vsako leto ob dnevu čebelarskega turizma poteka podelitev certifikatov novim ponudnikom apiturizma. Certifikat daje apiturizmu referenco, ki omogoča večjo prepoznavnost in zaupanje obiskovalcev, z vstopom v certificiranje pa ima ponudnik možnost skupne promocije na spletni strani in v drugih medijih. Trenutno je v Sloveniji 45 certificiranih ponudnikov.

Več o certificiranju ponudnikov apiturizma (QR koda »Certificiranje«):

Certificiranje

Opravljanje dopolnilne kmetijske dejavnosti

Osnovni pogoj za pridobitev dovoljenja za opravljanje dopolnilne kmetijske dejavnosti, povezane s čebelarstvom, je najmanj deset čebeljih družin, registriranih v Registru čebelnjakov. Za izvajanje apiturizma je pogoj tudi stojišče ali čebelnjak. Dopolnilno dejavnost registriramo na upravni enoti, strošek registracije znaša 18,10 EUR in jo lahko pričnemo opravljati po izdaji dovoljenja upravne enote. V okviru dopolnilne dejavnosti se za osebe, ki so v okviru svoje zaposlitve polno zdravstveno in pokojninsko zavarovane, obračuna mesečni pavšal za zdravstveno zavarovanje. Ta se spreminja na letni ravni in v letu 2022 znaša 40,00 EUR. Poleg mesečnega pavšala je za te osebe neobvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje v višini mesečnega pavšalnega zneska 41,04 EUR. Osebe, ki so zavarovane na podlagi opravljanja kmetijske dejavnosti, nimajo dodatnih stroškov z opravljanjem dopolnilne dejavnosti na kmetiji.

Več o zakonskih podlagah za izvajanje dopolnilne dejavnosti (QR koda »Zakonska podlaga«):

Zakonska podlaga

Dobra praksa izvajanja apiturizma

O kompetencah za izvajanje apiturizma, prednostih in slabostih te dejavnosti smo povprašali izkušena in certificirana ponudnika, Darjo Šolar iz Laškega in Blaža Ambrožiča z Bleda. Oba na svojevrsten način z raznoliko ponudbo obiskovalcem pripovedujeta in orisujeta zgodbo, ki jo piše slovensko čebelarstvo. O njihnih izkušnjah pa več na naslednji strani.

ČEBELARSTVO
Janez Kranjski

odličen
ponudnik
apiturizma
v letu 2013

Tabla za certificirane ponudnike čebelarskih turizmov

Foto: Čebelarstvo Šolar

Pri Čebelarstvu Šolar imajo registriran čebelarški turizem z dodano vrednostjo apiterapije. Za izvajanje apiturizma so potrebni čebelarstvo znanje in spretnosti, hkrati pa so priporočljiva pridobljena znanja z različnih izobraževanj, kot sta apiterapija in tečaj za preizkuševalce medu, ki ju ima opravljena Darja Šolar. Kot apiterapevtka v čebelnjaku na domačem dvorišču izvaja medene masaže, v njem nudijo tudi vdihavanje aerosolov iz panja ali pa priložnost za počitek. Na svojem čebelarškem turizmu gostijo veliko zaključenih skupin, družin, parov in posameznikov iz Slovenije,

prav tako pa tudi tuje goste s celega sveta. Gostom pripravljajo pogostitve s svojimi medenimi dobrotami, nudijo jim strokovno voden ogled po čebelarstvu, predavanja o skrivnostnem življenju čebel in apiterapiji ali pa jim pripravijo delavnice krašenja medenih figuric. V svojem čebelarstvu še danes ohranjajo stare obrti, kot so izdelava lecta, peka medenjakov, krašenje medenih figuric, risanje panjskih končnic, izdelava sveč iz čebeljega voska, izdelava medenih pijač in podobno. Te so včasih bile kot dodana vrednost čebelarstvu, danes pa jih z veseljem predstavijo obiskovalcem. Menijo, da se morajo kot ponudniki zavedati svoje odgovornosti do obiskovalcev, da znajo pravilno ravnati ob morebitnih posledicah čebeljega pika. Biti morajo veščci nastopanja, da lahko na zanimiv način širijo svoje znanje o pomenu čebel za preživetje človeka, o pomenu sajenja različnih vrst medovitih rastlin, o visoki kakovosti čebeljih pridelkov ter njihovi pravilni uporabi kot skrb za zdrav način življenja.

Foto: Čebelarstvo Ambrožič

Čebelarstvo Ambrožič se ukvarja z vodenimi ogledi čebelnjakov na svojem posestvu, kjer obiskovalci podoživljajo čebelarjeva opravila. Izvajajo naravoslovne dneve za otroke, učne ure za čebelarje, degustacije čebeljih pridelkov, ki jih tudi prodajajo, obiskovalci njihovega apiturizma pa se lahko prepustijo sproščanju v čebelnjaku. Blaž Ambrožič vidi prednosti v tem, da apiturizem kljub slabšim letinam prinaša dohodek in je neke vrste rešilna bilka, ki omogoča

nemoteno delovanje in naložbe v čebelarstvo. Opravlja pomembno poslanstvo, saj na obiskovalce prenaša znanje in izkušnje o čebelarjenju in čebelah. Hkrati se z izvajanjem apiturizma izvajata promocija in trženje čebeljih pridelkov ter uspešnejša prodaja. Na drugi strani pa se je treba zavedati, da so obiskovalci prisotni tudi v čebelarški sezoni, ko so na urnikih čebelarjev številna čebelarstva opravila. Po njegovem mnenju mora biti apituristični ponudnik nekdo, ki je čebelar in zna čebelariti, je komunikativen, razume in govori vsaj en tuji jezik, je vizualno urejen, obvladuje splet ter ima promocijske veščine. Pri lokaciji apiturizma se mu zdi pomembna bližina turističnih krajev. Pri samem apiturizmu pa je pomembna urejenost okolice čebelnjakov in druge infrastrukture, potrebno je zagotavljanje pogojev, ki omogočajo obiskovalcem dostop (npr. parkirišče za avtobus, dostop za invalide) ter zaščito pred čebeljimi piki. ◆

Izkušnje s "paketnimi roji"

Vladimir Fajdiga: prevod in priredba

Objavljamo prevod in priredbo prispevka o izkušnjah srbskega čebelarja Radeta Kostadinovića s paketnimi roji. Avtor je bil predsednik Društva čebelarjev Kragujevac. Izhaja iz družine s 100-letno

čebelarstvo tradicijo. Doslej je objavil 48 strokovnih besedil v različnih čebelarskih časopisih. Ponaša se tudi s 192 čebelarskimi predavanji v Srbiji in drugih bližnjih državah (Romuniji, Hrvaški, BiH, Makedoniji, Sloveniji).

Ker čebelarstvo v zadnjem času na naših prostorih doživlja preporod, mnogi čebelarji učinkovito povečujejo število čebeljih družin tudi s paketnimi roji. Tako nadomeščajo zimske izgube ter hkrati z maticami od drugod skrbijo za »svežo kri«. Čebelarji, prodajalci paketnih rojev, pa tako dodatno polnijo svoj proračun.

Narejence, kot so paketni roji, lahko nareja vsak čebelar ob koncu glavne zgodnje paše za prodajo ali povečevanje števila družin v svojem čebelarstvu. Če omenjeni paši ne sledi nova močna paša oz. čebel ne

selimo takoj na drugo pašo, lahko pripravimo paketne roje brez strahu, da bi bistveno oslabili gospodarske družine. Posredno pa zmanjšujejo v precejšnji meri rojenje, ki v modernem, tržno naravnem čebelarjenju ni več sprejemljivo.

V svetu je vse večji promet s čebelami v obliki paketnih rojev. Kanadčani in Američani že leta uvažajo paketne roje iz Avstralije in Nove Zelandije. Pri nas pa sta prodaja in ponudba paketnih rojev dokaj novi, zanimanje pa je precej večje od ponudbe.

V standardiziranem paketnem roju je 1,2 kg čebel v nepovratni ali povratni embalaži ter mlada sprašena matica. Takšen narejence pripravimo tedaj, ko je živalnost v panju na vrhuncu; običajno je to konec maja ali v začetku junija. V centralni Srbiji je tedaj naokrog tretji ciklus razvoja čebelje družine z »viškom mladih neaktivnih čebel,« kot pravi prof. dr. V. I. Lebedev, direktor Čebelarskega inštituta Ribov v Rusiji, iz katerih po večini naredimo paketni roj. Opisati nameravam narejanje paketnih rojev v čebelarstvu Milana Jevtića iz Oparića pri Rekovcu, ki čebelarji z več kot 2.000 družinami in kjer že več let sodelujem pri narejanju paketnih rojev. Čebelarji iz omenjene občine pošljejo vsako leto na tržišče najmanj 8.000 paketnih rojev, pri čemer je zanimivo, da čebelarji Rekovca posedujejo več kot 10.300 čebeljih družin, kar je več, kot je število prebivalcev občine, ki je ob zadnjem popisu štela 9802 prebivalca.

Dopoldne, ko je večina pašnih čebel na paši, odvozamo (ometemo/otresemo) ustrezno količino

Narejanje paketnih rojev v začetku junija

Foto: Rade Kostadinović

čebel s plodiščnih satov v predpripravljeno embalažo za paketne roje in pazimo, da iz panja ob tem ne odstranimo tudi matice. Čebel ne ometamo s stranskih plodiščnih satov, na njih je namreč mnogo trotov. Paket, napolnjen z ustrezno količino

Foto: Rade Kostadinović

Veliko število pripravljenih paketnih rojev čaka na večerni transport.

čebel, zapremo s prezračevalno mrežo ter ga odnesemo v hladen in mračen prostor, kjer čaka do poznega popoldneva. Dobro je, če enkrat do dvakrat dnevno navlažimo čebele skozi prezračevalne mreže in jih tako oskrbimo z vodo sobne temperature.

V omenjenem čebelarstvu dostavljajo kupcem roje v nepovratni troslojni kartonski embalaži; primernost embalaže pa je potrdil tudi Zavod za javno zdravje. Dimenzije škatel so: 40 × 25 × 18 cm z zamreženima prezračevalnima odprtinama velikosti 11 × 11 cm. Takšna velikost transportne embalaže omogoča, da se roji lahko vselijo v vsak tip panja. Matice, ki so bile istega dne odvzete iz plemenilnikov v transportnih matičnicah, z nekaj spremljevalkami pošiljamo istočasno, vendar ločene od paketnega roja, ter jih izročimo neposredno v roke kupcu, skupaj s paketnimi roji. Takšen način dostave olajša, poenostavi in pohitri vselitev paketnih rojev kupcu v večernih urah. Na željo kupca, vendar je takih malo, pa v kartonasto škatlo najprej vstavimo matico v matičnici in nato dosujemo ustrezno količino čebel. Nekateri čebelarji na ta način še vedno narejajo paketne roje.

Okrog 19. ure, ko se malce ohladi ter so se čebele v transportni embalaži pomirile, gredo paketni roji na pot. Običajno z motornimi vozili, in sicer tako, da je tovor – paketni roji dobro pričvrščen na sedišču ali še bolje, na dnu vozila. Med vožnjo je nujno poskrbeti za ustrezno zračenje in dotok svežega zraka, najmanj tako, da je eno od oken vozila vsaj napol odprto. Prevoz prilagodimo pogojem na cesti in v prometu, vsekakor pa imejmo v mislih, da prevažamo živa bitja, in dodatna previdnost ne bo odveč. Zaželeno je, da prevoz do kupca ne traja predolgo in da paketni roji čim prej pridejo do naročnika ter jih ta še istega dne vseli v pripravljene panje.

Na lokaciji, kjer bo kupec vselil paketne roje in je seveda vsaj malo (najbolje za preletno razdaljo) oddaljena od matičnega čebelnjaka, čebelar razpostavi prazne panje posamično na podstavke, zato, da bi preprečil nalet čebel (selitev iz enega panja v drug »privlačnejši« panj),

kar se dogaja zelo rado pri paketnih rojih. V naklado vstavimo ob steno sat s hrano, nato 2–3 satnike z vstavljenimi satnicami ter na koncu sat s cvetnim prahom. Žrela tako pripravljenih panjev ostajajo zaprta vse, dokler v njih ne naselimo paketnih rojev. Ko zvečer vsujemo čebele v

panj, žrela odpremo. Ko pripeljemo paketne čebele in matice na novo lokacijo, najprej poskrbimo za matice. Obesimo jih v pripravljene panje, in sicer nekam v sredino med sate, in sicer s pomočjo žice dolžine 6–8 cm. Nato v nezapolnjen prostor v nakladi vstavimo kartonasto škatlo s čebelami-paketnim rojem, nežno udarimo s škatlo ob podnico panja, pri tem čebele padejo s prezračevalnih mrež, z roko pritisnemo obe prezračevalni mreži v notranjost embalaže, mreži odstopita od stene transportne škatle in tako čebelam omogočimo selitev k matici. Panj zapremo z notranjim pokrovom ter v pitalnik nalijemo približno 500 ml mlačne sladkorno vodne raztopine v razmerju 1 : 1; žrelo odpremo na 1 cm. Tako smo zaključili vselitev roja. Če imamo paketnih rojev več, imamo lahko pri vseljevanju paketnih rojev pomočnika ali več njih. Če je ekipa dobro organizirana in vsak opravi svoj del posla, je za vselitev posamezne družine dovolj le nekaj minut. Ker to počnemo običajno že v trdni temi in se na svetlobo meseca ne moremo zanesti, je umetna osvetlitev dobrodošla.

Naslednji večer moramo preveriti, ali je prišlo do naleta čebel (selitve iz panja v panj), kar se trudimo vnaprej preprečiti tako, da panje razmestimo karseda narazen po stojšču. Če do naleta ni prišlo, v vsaki družinici odpremo matičnico in omogočimo čebelam, da postopoma osvobodijo matico, do katere jih loči sladkorna zapora. Čebele krmimo še naprej vsak večer, kot je bilo opisano, da bi družina čim prej dogradila satje ter bila naklonjena sprejemu matice.

Po 72 urah od vselitve preverimo, ali so čebele osvobodile vse matice iz matičnic. Če so posamezne matice še v matičnicah, jih je potrebno previdno izpustiti v družino; družina se je namreč že navzela njihovega matičnega feromona. Tedaj tudi odstranimo prazne transportne kartonaste škatle in pa prazne matičnice; čebele bi morale do tega trenutka vsaj deloma dograditi vstavljene satnice in v njih uskladiščiti dodano hrano ter nekaj manj medu in cvetnega prahu; načeloma

bi morala matica, ki so jo osvobodile čebele, že pričeti z zaleganjem.

Peti dan od vselitve je čas, da dodamo nov satnik s satnico v središče gnezda. Sedmega oz. osmega dne zvečer, ko ni še nobena celica zalege pokrita, pa opravimo zatiranje varoj. Trenutek za zatiranje je pravi, ker so vse varoje na čebelah. Isti večer (pred zdravljenjem) je zaželeno dodati vsakemu paketnemu roju mlad sat polegajočih se čebel (brez čebel na njem), seveda iz domačega čebelnjaka, tako popravimo starostno strukturo čebel in dodatno okrepimo narejence iz paketnih rojev. V Kanadi 15. dan od vselitve paketnih rojev tem dodajo približno 600 g mladih čebel, vendar se je dobro izkazal tudi naš način krepitve narejencev iz paketnih rojev z dodajanjem sata polegajoče se zalege. Naša dolgoletna praksa kaže, da jačanje narejencev iz paketnih rojev z dodajanjem zalege pozneje ni več potrebna. Pomembno je, da jih prvih 15 dni intenzivno krmimo ter jim dodajamo v gradnjo satnike s satnicami, pozneje pa jih, če je le mogoče, odpeljemo na izdatnejšo pašo (lipa, travniška paša, sončnice...). Tudi širjenje družin v drugo naklado je smiselno s satniki in satnicami, kajti paketni

Pomanjkljivosti paketnih rojev

- Narejamo jih dokaj zgodaj, po koncu močne, zgodnje paše, ki je v centralni Srbiji na akaciji konec maja ali na začetku junija, a najkasneje do polovice junija, da se tako pripravljene narejenci ustrezno razvijejo do konca avgusta in gredo v zimo dovolj živalni.
- Če na lokaciji, kamor smo postavili tako pripravljene narejence, ni izdatnejše paše, jih je potrebno dlje časa intenzivno krmiti – poraba je več kot 10 kg sladkorja po družini.
- Ne smemo jih vseljovati v panje na prevoznih enotah, čebelnjakih, kontejnerjih, ker se pojavijo težave z naletom (nekateri panji se izpraznijo, drugi podvojijo število čebel...).
- Paketni roji niso najprimernejši za začetnike, kar jim manjka znanja in izkušenj za spremljanje in usmerjanje njihovega razvoja. Le redko imajo na razpolago medeno satje, ki ga dodajamo na začetku, in dovolj satja s polegajočo se zalego, s katerim narejenca iz paketnega roja pozneje okrepimo.
- Za narejanje prvih paketnih je dobro imeti pomoč izkušenega čebelarja, ki je to že uspešno počel. Predvsem zaradi varnosti, ki je pri narejanju paketnih rojev zelo pomembna.

roji imajo izrazito gradilno vnemo in gradijo hitro in kakovostno.

Če je čebelarstvo leto dobro in so paše izdatne, bomo že na začetku junija na posamične narejence iz paketnih rojev naveznili prve mediščne naklade.

V avgustu začnemo z zdravljenjem kot pri drugih čebeljih družinah. Konec avgusta pa se bo živalnost tako nastalih narejencev izenačila z gospodarskimi družinami. Prihodnje leto bomo te narejence iz paketnih rojev že šteli med gospodarske družine. Glede na to, da je na naših tleh povpraševanje po paketnih rojih večje od ponudbe, priporočam čebelarjem, ki imajo to možnost, da ob pravem času narejajo paketne roje, ker bo takšen dohodek iz čebelarstva vsaj deloma nadomestil izgube, ki so jih imeli tisti, ki čebelarijo zgolj za med, ob zadnjih katastrofalnih letinah ter ob čedalje pogostejši veliki preobremenjenosti posameznih lokacij s čebelami, ki dodatno doprinese k neekonomičnosti čebelarjenja. ◆

Prednosti paketnih rojev

- Ni širjenja bolezni, ki se prenašajo predvsem s satjem in zalego v njem.
- Preprost, poceni in varen transport tudi na večje razdalje (ni nevarnosti sesedanja satja med transportom, zadušitve čebel...).
- Transportna embalaža iz kartona je lahka, nepovratna ali povratna in predvsem poceni.
- Težav z varojo je manj, ker paketni roj zdravimo po vselitvi, preden ima pokrito zalego. Po potrebi zdravimo jeseni in pozimi.
- Čebele za paketni roj lahko odvezamo iz vsakega tipa panja ter jih v omenjeni embalaži lahko vselimo v vsak tip panja, kar je pri narejencih z zalego lahko problem zaradi različnih oz. nestandardnih dimenzij satnikov.
- Težav s prejemom mlade sprašene matice skorajda ni. Dodajanje uspe po naših izkušnjah v najmanj 95 %.
- Čebele iz paketnih rojev hitro in kakovostno gradijo plodiščno satje, s čimer posredno rešujemo 10 problemov modernega čebelarstva (prof. dr V. I. Lebedev).
- Tako nastale družine odlično prezimijo, ker imajo kakovostno, mlado plodiščno satje, mlado matico, dovolj in pravilno razporejeno hrano ter so pravočasno in učinkovito zdravljene proti varozi.
- Naslednji dve leti imamo kakovostno, plodiščno satje, kar je pravi zaklad, iz katerega se polegajo kvalitetne, zdrave in produktivne čebele.
- Takšen narejenec je približno dvakrat cenejši od narejencev na satih.

Protimikrobna in antioksidativna aktivnost medu

dr. Andreja Kandolf Borovšak

Članek je nastal v času službovanja kot svetovalka JSSČ za varno hrano

Med je odličen vir energije, 100 g medu ima okrog 1283 kJ (306 kcal) energije. Glavni sestavini medu sta enostavna sladkorja fruktoza in glukoza. Količina proteinov, vitaminov in mineralov v medu je sicer majhna in ne zadosti dnevnim potrebam, kljub temu pa lahko z medom nadomestimo sladkor, saj je ravno zaradi teh sestavin, ki jih vsebuje v manjših količinah, zdrav za uživanje. Ugotavljajo, da je med učinkovito sredstvo proti oksidacijskim procesom v živilih, npr. proti oksidaciji lipidov v medu in proti encimskemu rjavenju sadja in zelenjave. Uporabimo ga lahko kot konzervans za živila, pri čemer živilom poveča tudi hranilno vrednost.

Protimikrobna aktivnost medu

Med že od nekdaj uporabljamo za zdravljenje opeklin in ran, danes pa ga uporabljamo tudi za zdravljenje okužb v ustih. Na med je občutljivih več bakterij med njimi: *Staphylococcus aureus*, *Escherichia coli*, *Bacillus subtilis*, *Pseudomonas aeruginosa*, *Paenibacillus larvae*, nekateri iz rodu *Streptococcus* spp., *Salmonella* spp., *Shigella* spp., *Proteus* spp.) pa tudi nekatere glive (*Candida albicans*), kvasovke, virusi (*Rubella virus*, *Herpes virus*). Med zavira rast bakterij (bakteriostatični učinek), deluje pa tudi baktericidno, kar pomeni, da uničuje bakterije. Obstajata dve vrsti protimikrobne aktivnosti medu. Ena izmed njih je občutljiva na svetlobo in toploto, njen izvor je v vodikovem peroksidu, tista, ki ni posledica delovanja vodikovega peroksida, pa je verjetno pomembnejša in je posledica nizkega pH, visoke osmolarnosti, velike koncentracije sladkorjev in vsebnosti fenolnih spojin, metilglioksala, lizocimov, rojalizina in drugih manjših beljakovin (peptidov).

Protimikrobna aktivnost izvira tako iz čebel kot rastlinskega izvora medu in je odvisna od botaničnega vira, metabolizma čebel, okoljskih, sezonskih ter klimatskih pogojev, ki vplivajo na sestavo medu. Največjo protimikrobno aktivnostjo ima manukov med, ki izvira iz drevesa *Leptospermum scoparium* (Myrtaceae), in raste na Novi Zelandiji.

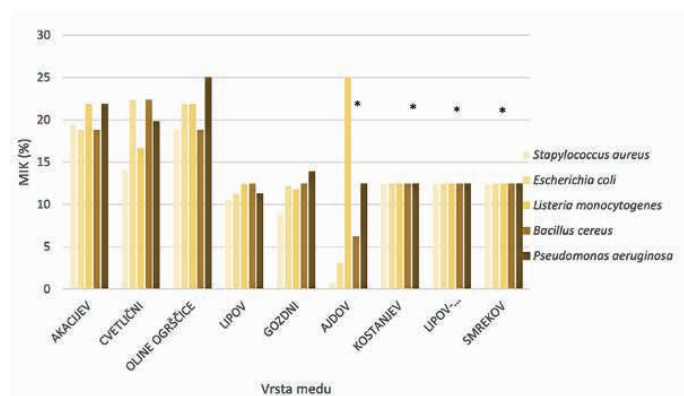
Antioksidativne lastnosti medu

Med deluje tudi antioksidativno, saj vsebuje flavonoide, amino kisline, organske kisline, encime, askorbinsko kislino, α -tokoferol karotenoid, proteine, produkte Maillardove reakcije, minerale (baker, železo), in več kot 150 fenolnih spojin kot so katehin, galna kislina, benzojska kislina, ferulna kislina, kavna kislina, hesperetin, kumarna kislina, krizin, kvercetin, galangin, kamferol, cimetna kislina. Svež med ima podobno antioksidativno učinkovitost kot nekatero sadje in zelenjava. Vsebnost teh sestavin je različna in je odvisna od botaničnega in geografskega porekla medu ter segrevanje medu.

Fenolni antioksidanti odstranjujejo proste radikale, zato naj bi preprečevali nastanek rakavih obolenj, raznih vnetij, preventivno naj bi delovali pred procesi staranja. Uporabni so tudi v živilski industriji, saj preprečuje encimsko porjavenje sadja ter rast organizmov, ki zmanjšujejo kakovost živil. Vir flavonoidov v medu so propolis, čebelji vosek, nektar in cvetni prah. Med protimikrobno in antioksidativno učinkovitostjo slovenskega medu obstaja močna povezava.

Preučevanje vzorcev medu iz Slovenije

V obdobju od 2020 do 2022 v okviru Uredbe o izvajanju ukrepov na področju čebelarstva na Čebelarški zvezi Slovenije v sodelovanju z Biotehniško fakultete Univerze v Ljubljani, Inštituta Jožef Stefan ter Interteka iz Nemčije izvajamo aplikativno raziskavo Karakterizacije čebeljih pridelkov, v kateri poleg opravljanja analiz cvetnega prahu, matičnega mlečka

Slika 1: Povprečne vrednosti (MIK) za posamezno vrsto medu (pri vrstah označenih z * zaradi majhnega števila vzorcev prikazujemo dejansko vrednost)

Oznaka vrste medu	Statistični parameter	Vsebnost skupnih fenolnih spojin (mgGA/kg)	DPPH• metoda IC50 (mg/ml)	FRAP metoda (μM (FeII))
Akacijev med	povprečje	85,0	76,8	130,9
	razpon	41,0-120,7	74,0-78,0	113,0-168,9
Cvetlični med	povprečje	186,6	32,4	197,8
	razpon	55,7-310,7	18,0-59,0	152,5-246,8
Gozdni med	povprečje	191,3	15,2	256,0
	razpon	100,7-354,0	10,0-21,0	206,5-324,6
Lipov med	povprečje	124,7	24,9	237,2
	razpon	42,0-212,0	12,0-34,4	189,9-358,7
Med oljne ogrščice	povprečje	186,1	25,8	216,2
	razpon	135,7-235,7	23,0-33,03	18,9-237,2
Kostanjev med	povprečje	/	/	/
	razpon	245,7-272,3	19,0	135,1-318,4
Smrekov med	povprečje	/	/	/
	razpon	285,0	12,0	265,8
Ajdov med	povprečje	/	/	/
	razpon	200,7	10,0	259,1
Mešanica lipovega in kostanjevega medu	povprečje	/	/	/
	razpon	44,0	12,0	229,0

Preglednica 1: Povprečne vrednosti in razpon vsebnosti skupnih fenolnih spojin ter antioksidativne učinkovitosti različnih vrst medu

ter propolisa tudi ugotavljamo antioksidativno ter protimikrobno učinkovitost medu slovenskega porekla.

V letu 2020 smo v raziskavo vključili 40 vzorcev medu iz 11 statističnih regij Slovenije. Deset (10) vzorcev je bilo iz pomurske statistične regije, devet (9) iz goriške, pet (5) iz savinjske, štiri (4) iz osrednjeslovenije, trije (3) iz podravske, po dva (2) iz posavske, obalno-kraške in primorsko-notranjske regije, po en (1) pa iz koroške in gorenjske statistične regije ter JV Slovenije.

Največ vzorcev (13) je bilo cvetličnega medu, sledi gozdni med (9 vzorcev), nato lipov (5), medu oljne ogrščice in akacijevnega smo imeli po štiri (4) vzorce, kostanjevega dva (2) vzorca, smrekovega ter ajdovega po enega (1), en (1) vzorec je bil mešan lipov in kostanjev med. 12 vzorcev je bilo iz leta 2019, 28 iz leta 2020.

Obetavni rezultati medu iz Slovenije

Protimikrobno učinkovitost smo ugotavljali na pet bakterij: *S. aureus*, *E. coli*, *Listeria. monocytogenes*, *B. cereus* in *P. aeruginosa*. Ocenjena je bila z minimalno inhibitorno koncentracijo (MIK). Manjša kot je MIK vrednost, večjo protimikrobno aktivnost ima med. Vzorci so bili učinkoviti na vse analizirane bakterijske vrste, največjo aktivnost so imeli vzorci gozdnega ter lipovega medu, daleč najbolj učinkovit pa je bil vzorec ajdovega medu (slika 1), vendar bolj konkretnih podatkov za ta med ne moremo podati, saj smo imeli samo en vzorec. Ajdov med je imel na *S. aureus* ter *E. coli* celo večjo protimikrobno aktivnost kot manukov med, ki slovi kot med z največjo protimikrobno aktivnostjo. Večjo protimikrobno učinkovitost imajo tudi vzorci kostanjevega in smrekovega medu, vendar pa bomo bolj točne zaključke podali v nadaljevanju raziskave, ko bomo imeli več vzorcev te vrste medu. Zanimivo je, da je imel vzorec

ajdovega medu največjo protimikrobno aktivnost, kljub temu, da je bil pridobljen v letu 2019, kar je v neskladju z nekaterimi avtorji, ki ugotavljajo, da se protimikrobna učinkovitost medu s staranjem medu zmanjšuje. Vzorci so bili najbolj učinkoviti na bakterijo *S. aureus*, najmanj pa na *B. cereus* in *P. aeruginosa*.

Tudi antioksidativno učinkovitost imajo temni vzorci medu večjo. Antioksidativna učinkovitost medu je večja, če je vrednost po FRAP metodi višja ter po DPPH• metodi nižja. V povprečju imajo FRAP vrednosti najvišjo vzorci gozdnega medu, visoko vrednosti imajo tudi vzorec smrekovega, ajdovega medu ter en vzorec kostanjevega medu, vendar smo za te vrste medu imeli premalo vzorcev, da bi lahko izračunali povprečno vrednost. Tudi vzorci lipovega medu imajo visoke vrednosti, kar je verjetno posledica tega, da je v lipovem medu prisotna tudi mana. Najnižjo DPPH• vrednost in tako največjo antioksidativno učinkovitost imajo vzorci ajdovega, smrekovega in gozdnega medu, kar se ujema tudi s protimikrobno učinkovitostjo.

Viri:

- Balasundram, N., Sundram, K., Samman, S. (2006): Phenolic compounds in plants and agri-industrial by-products: antioxidant activity, occurrence, and potential uses. *Food Chemistry*, 99, 1: 191–203.
- Cushnie, T. P., Lamb, A. J. (2005): Antimicrobial activity of flavonoids. *International Journal of Antimicrobial Agents*, 26, 5: 343–356.
- De-Melo, A. A. M. Almeida-Muradian, L., Sancho, M. T., Pascual Mate, A. (2017): Composition and properties of *Apis mellifera* honey: A review. *Journal of Apicultural Research*, doi:10.1080/00218839.2017.1338444: 33 str.
- Kralj Kunčič, M., Jaklič, D., Lapanje, A., Gunde-Cimerman, N. (2012): Antibacterial and antimycotic activities of Slovenia honeys. *British journal of biomedical science*, 69, 4: 154–158.
- Rana, S., Mishra, M., Yadav, D., Subramani, S.K., Katare, C., Prasad, G. B. K. S. (2018): Medicinal uses of honey: a review on its benefits to human health. *Progress in Nutrition*, 20, 1: 5–14.

Antimikrobne lastnosti medu

Nika Šehić

Univerza v Ljubljani, Veterinarska fakulteta, študentka

Med že tisočletja uporabljajo za zdravljenje površinskih ran, opeklin in vnetij. Egipčani so med uporabljali kot mazilo za oskrbo ran in balzimiranje trupel, Grki pa razen za celjenje ran še za zdravljenje putike, za lajšanje bolečin in nižanje telesne temperature. Protimikrobno delovanje medu so prvič dokazali leta 1892 ter kasneje ugotovili, da ima širok spekter delovanja, saj deluje na po Gramu pozitivne in po Gramu negativne bakterije.

Natančneje, učinkuje na bakterije *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa*, *Klebsiella pneumoniae*, *Staphylococcus aureus*, *Bacillus subtilis* in *Listeria monocytogenes* ter njihove odpornejše seve, ki ogrožajo javno zdravje in prehransko industrijo. Danes, ko se ves svet spopriema s pojavom odpornosti nekaterih bakterij na antibiotike, je potreba po odkritju in razvoju alternativnih načinov protimikrobnega zdravljenja čedalje bolj aktualna. Ena prvih alternativ je zagotovo uporaba medu.

Med je kompleksna hrana, sestavljena iz 180 do 200 različnih snovi, med katerimi so sladkor, voda, beljakovine, vitamini, minerali, polifenoli in derivati rastlin. Protimikrobni potencial medu poleg njegovih fizikalno-kemijskih lastnosti pripisujejo predvsem polifenolom, vodikovemu peroksidu, metilglioksalu in čebeljemu defenzinu 1. Vsebnost teh snovi je odvisna od vrste in geografskega porekla medu, zdravstvenega stanja čebel in njihovih izločkov. Med pri zdravljenju površinskih ran in opeklin prepreči mikrobno onesnaženje ran, pospeši celjenje in zmanjša brazgotinjenje ter na ta način zmanjša uporabo antibiotikov (Nolan in sod., 2019).

Polifenoli so sekundarni presnovki rastlin, ki se prenesejo v med in z njimi lahko določimo botanični in geografski izvor medu. Odgovorni so za uničenje prostih radikalov in zavirajo oksidacijo ter so pomembni za nastanek vodikovega peroksida.

Vodikov peroksid je glavna protimikrobna sestavina medu, ki nastane kot stranski proizvod čebel. Pri nabiranju nektarja čebele izločajo encime, kot so diastaza, invertaza in glukoza oksidaza. Diastaza in invertaza razgradita večje sladkorje v manjše, kot sta glukoza in fruktoza. Po dodatku kisika encim glukoza

oksidaza povzroči oksidacijo glukoze v glukonsko kislino in vodikov peroksid, ki deluje protimikrobno, ker veže proste elektrone in povzroči oksidacijo ter s tem nepovratno poškodbo mikrobne DNA (Nolan in sod., 2019; Ovčec, 2007).

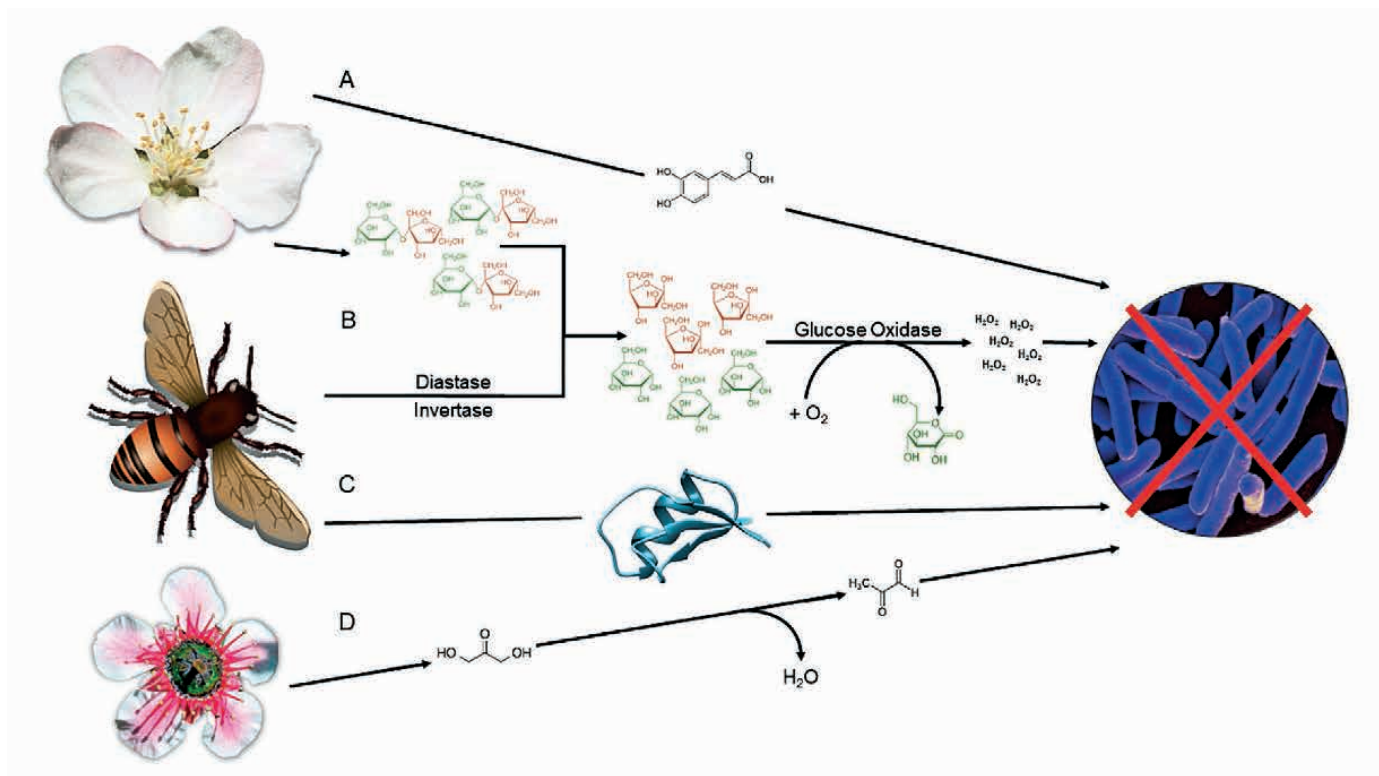
Metilglioksal, ki nastane pri zorenju medu, spreminja strukturo bakterijskih fimbrij in flagel ter s tem poškoduje celično membrano in povzroči krčenje ali nabrekanje bakterijske celice (Nolan in sod., 2019).

Čebelji **defenzin 1** je antimikrobni peptid v hemolimfi in hipofaringealnih žlezah čebel, ki sodeluje pri pridobljenem imunskem odzivu čebel in jih varuje pred zajedavci, plesnimi in bakterijami. Mehanizem delovanja še ni popolnoma raziskan. Do sedaj so ugotovili le, da v celično membrano bakterije naredi poro in s tem povzroči njeno smrt. Učinkovit je le proti po Gramu pozitivnim bakterijam, kot so *B. subtilis*, *S. aureus* in *Paenibacillus larvae*, njegovo delovanje proti odpornejšim bakterijam pa je **omejeno**.

Na področju antimikrobnega delovanja medu je bilo opravljenih veliko raziskav. Rezultate vplivov različnih koncentracij medu manuke (2019) ter avokadovega, kostanjevega in cvetličnega medu (2020) na vitalnost bakterij, membranski potencial in celovitost bakterijske membrane ter presnovno dejavnost bakterij *Staphylococcus aureus* in *Escherichia coli* je objavil Combarros-Fuertes s sodelavci, 2019, 2020. Avokadov, kostanjev in cvetlični med v koncentracijah med 10 in 20 % je le preprečil razmnoževanje bakterije *E. coli*, 30-% koncentracija pa je povzročila njeno smrt. Pri bakteriji *S. aureus* pa so vsi trije medovi preprečili njeno razmnoževanje na začetku, kasneje pa se jim je bakterija prilagodila in se ponovno začela razmnoževati. Pri fizioloških procesih bakterij ima pomembno vlogo membranski potencial, pri katerem gre za razmerje med ioni na obeh straneh membrane, ki ga med lahko poruši in s tem onemogoči normalno življenje bakterije. V poskusu sta si v nekaterih primerih bakteriji opomogli in po določenem času ponovno vzpostavili ravnotežje med ioni. Med na bakterije učinkuje tudi s prekinitvijo membrane, nastala škoda pa je odvisna od koncentracije in časa izpostavljenosti bakterije medu. Ker imajo po Gramu pozitivne in po Gramu negativne bakterije različno zgrajeno membrano, je bil učinek treh obravnavanih medov nanje različen in bolj učinkovit pri po Gramu negativnih (*E. coli*) kot pri po Gramu pozitivnih (*S. aureusa*) bakterijah.

Zaustavitev presnove bakterije je prav tako odvisna od koncentracije in časa izpostavljenosti medu. Pri medu manuke je zaustavitev presnove

Izvor antimikrobnih spojin v medu (A – polifenoli, B – vodikov peroksid, C – čebelji defenzin 1, D – metilgliksal)
Vir: Nolan in sod., 2019.

bakterije nepovratna, pri drugih omenjenih treh vrstah medu v poskusu pa so ugotovili, da bakterija *S. aureus* najprej spremeni presnovo, kasneje pa jo vzpostavi nazaj. Čas do ponovne vzpostavitve presnove je bil daljši pri uporabi avokadovega in kostanjevega medu, pri cvetličnem medu pa je bil krajši. Presnova bakterije *E. coli* pa si po delovanju najvišje koncentracije vseh treh vrst medu ni več opomogla, in to je vodilo v smrt bakterije (Combarros-Fuertes in sod., 2020; Nolan in sod., 2018). V raziskavi leta 2019 pa je Combarros-Fuertes s sodelavci raziskoval antimikrobne dejavnosti medu manuke. Med manuke je temen in nastane iz nektarja cvetov grma manuka (*Leptospermum scoparium*), ki izvira z Nove Zelandije. Med manuke vsebuje ogljikove hidrate, minerale, beljakovine, maščobne kisline, fenole in flavonoide, ki jih najdemo tudi v drugih vrstah medu, najbolj značilna lastnost manuke pa je visoka vsebnost metilgliksala. Več kot je te spojine v medu, bolj je izražena njegova antimikrobna dejavnost. Med manuke pa po nekaterih meritvah vsebuje kar 20-krat več metilgliksala kot druge vrste medov. Med manuke ima sposobnost, da spodbuja bele krvne celice – makrofage – k izločanju vnetnih mediatorjev, kot so $TNF-\alpha$, $IL-1\beta$ in $IL-6$, in s tem zmanjša okužbo z mikrobi ter pomaga pri celjenju tkiv. CombarrosFuertes in sodelavci, 2019, so v raziskavi ugotovili, da med manuke deluje na vitalnost,

membranski potencial in celovitost membrane bakterij *S. aureus* in *E. coli*. Na presnovno dejavnost pa je med nepovratno deloval le pri bakteriji *S. aureus*. Pri izpostavitvi bakterij medu manuke je prišlo do zmanjšanja števila, kar potrjuje, da je med povzročil fiziološke spremembe bakterij, ki so vodile v njihovo smrt. Med pa ima poleg antimikrobnih tudi antioksidativne in antikancerogene lastnosti, zlasti pa je priporočljiv za zdravljenje kronično okuženih ran (Nolan in sod., 2019). ◆

Viri:

- Combarros-Fuertes, P., Estevinho, E., Teixeira-Santos, R., Rodrigues, A. G., Pina-Vaz, C., Fresno, J. M., Tornadijo, M. E. (2020). Antibacterial Action Mechanisms of Honey: Physiological Effects of Avocado, Chestnut, and Polyfloral Honey upon *Staphylococcus aureus* and *Escherichia coli*. *Molecules*; 25:1252. <https://doi.org/10.3390/molecules25051252>.
- Combarros-Fuertes, P., Estevinho, L. M., Teixeira-Santos, R., Rodrigues, A. G., Pina-Vaz, C., Fresno, J. M., Tornadijo, M. E. (2019). Evaluation of Physiological Effects Induced by Manuka Honey Upon *Staphylococcus aureus* and *Escherichia coli*. *Microorganisms*; 7:258. doi:10.3390/microorganisms7080258.
- Johnston, M., McBride, M., Dahiya, D., Owusu-Apenten, R., Nigam, P. S. (2018). Antibacterial activity of Manuka honey and its components: An overview. *Microbiology*. 4: 655–664.
- Nolan, V. C., Harrison, J., Cox, A. G. C. (2019). Dissecting the Antimicrobial Composition of Honey. *Antibiotics*. 8, 251. DOI:10.3390/antibiotics8040251.
- Ovčec, S. (2007). Encimska aktivnost medu. Diplomsko delo. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za živilstvo. www.digitalna-knjiznica.bf.unilj.si/dn_ovcek_simona.pdf.

Rezultati 44. državnega tekmovanja in srečanja mladih čebelarjev – Maribor 2022

REZULTATI NIŽJE STOPNJE

Priznanje	Število točk
zlato priznanje	29 do 30 točk
srebrno priznanje	26 do 28 točk
bronasto priznanje	23 do 25 točk
priznanje za udeležbo	do 22 točk

ZLATO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
30	Anže Kos, Jure Knez	Marija Šepul	ČD Črna na Koroškem
30	Jure Vrtačnik, Marija Vrtačnik	Marjetka Kocuvan	OŠ Markovci
29	Vid Tamše, Marjan Rupčič	Andreja Polc	OŠ Šmiklavž
29	Živa Garbas, David Kocjančič	Franc Bobnar, Kristijan Rešetič, Ana Šimac	OŠ Stična, ČD Stična
29	Paula Kovač, David Varga	Lidija Lajter Bürmen	DOŠ Dobrovnik, ČD Kobilje Dobrovnik
29	Eva Petek, Aleksander Cigula	Marjetka Kocuvan	OŠ Markovci
29	Žak Fink, Gašper Kopač	Miha Potočar	ČD Dvor pri Žužemberku
29	Lan Zadavec, Niki Feuš	Nataša Horvatić Dolamič	OŠ Stročja vas
29	Matic Šinko, Patrik Podjed	Silva Erzar	OŠ Stranje
29	Zoja Soršak, Matic Štesl	Silvija Tkalec	OŠ Dušana Flisa Hoče
29	Ajda Lapuh, Ela Urbanč	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško
SREBRNO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
28	Maruša Gomboc, Vita Bezjak	Edi Hojnik, Janez Zupanič	OŠ Cirkulane - Zavrč
28	Maruša Žveplan, Vita Breznikar	Irena Plevnik	PŠ Debro
28	Mia Bračun, Hana Flisek	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško
28	Bor Klenovšek, Erik Lapuh	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško
27	Rok Kocen, Marko Lipanje	Igor Meden	OŠ Srečka Kosoveľa Sežana
27	Jure Šinko, Karmen Humar	Silva Erzar	OŠ Stranje
26	Isabela Rupčič, Jan Goličnik	Andreja Polc	OŠ Šmiklavž
26	Karla Kovač, Vita Jež	Lidija Lajter Bürmen	DOŠ Dobrovnik, ČD Kobilje Dobrovnik
26	Jaro Petrovič Poljanec, Tim Topovšek	Manja Drnošek	ČD Tabor
26	Ema Šobič, Taja Spruk	Silva Erzar	OŠ Stranje
26	Jaka Petrič, Maj Božič	Vesna Oder	OŠ Franja Goloba Prevalje
26	Grega Hočevár, Miha Račnik	Vesna Oder	OŠ Franja Goloba Prevalje
BRONASTO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
25	Aljaž Jerenec, Ema Janžekovič	Bogdan Zelenko	OŠ dr. Franja Žgeča Dornava
25	Anej Čuček, Patrik Knez Holc	Damjan Šimenko	OŠ Juršinci, ČD Juršinci
24	Brin Krpič, Iva Zavec	Alenka Cör	OŠ Puconci
24	Aleš Lorenčič, Liam Zelenko	Damjan Šimenko	OŠ Juršinci, ČD Juršinci
24	Lučka Kejžar, Urška Zupančič	Franc Bobnar, Kristijan Rešetič, Ana Šimac	OŠ Stična, ČD Stična
24	Ožbej Zupanc, Luka Gotar	Irena Plevnik	PŠ Debro, ČD Laško

TEKMOVANJE MLADIH ČEBELARJEV

24	Martin Horvat, Marcel Magyar	Lidija Lajter Bürmen	DOŠ Dobrovnik, ČD Kobilje Dobrovnik
24	Julij Hladnik	Primož Hladnik	OŠ Nova Cerkev, ČD Vojnik
24	Rene Kobalej, Jakob Pupaher	Silvija Tkalec	OŠ Dušana Flisa Hoče
24	Liza Govc, Kaja Ledinek	Pavel Praper	ČD Mežica
23	Tin Praznik, Ivana Grabnar	Anton Bračko	OŠ Franca Lešnika Vuka
23	Eva Zajc, Teja Bakovnik	Franc Kraševc	OŠ Janka Modra Dol pri Ljubljani
23	Nejc Jazbec, Aljaž Komatar	Ida Žnidaršič Meglič	OŠ Preska, Medvode
23	Matija Žveplan, Jan Rozman	Irena Plevnik	PŠ Debro
23	Martin Pipan Fajfar, Lara Turk Marolt	Jože Pugelj	OŠ Ob Rinži Kočevje

PRIZNANJE O UDELEŽBI NA TEKMOVANJU

Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
22	Jurij Juhart, Lea Lopan	Danijel Zupančič	ČD Tabor, OŠ Vransko-Tabor
22	Sara Šimenc, Luka Grilj	Franc Kraševc	OŠ Janka Modra Dol pri Ljubljani
22	Matevž Perko, Maks Živanovič Bric	Jože Pugelj	OŠ Ob Rinži Kočevje
22	Tit Knez Majcen, Lan Gorenc Markovič	Lidija Martinčič	OŠ Milana Majcna Šentjanž
22	Lovro Repše, Tim Brečko	Lidija Martinčič	OŠ Milana Majcna Šentjanž
22	Jurij Lesjak, Martin Juhart	Manja Drnolšek	ČD Tabor, OŠ Vransko - Tabor
22	Nik Pinter, Nejc Zgonc Bejtovič	Jože Pugelj	OŠ Ob Rinži Kočevje
21	Anže Šegula, Klemen Fras	Damjan Šimenko	OŠ Juršinci, ČD Juršinci
21	Luka Remic, Ismail Mušič	Igor Meden	OŠ Srečka Kosovela Sežana
21	Nejc Kaučič, Matic Kolarič	Tamara Sakovič	OŠ Gornja Radgona
20	Patrik Ocepek, Žana Žerko	Špela Paš Juvan	OŠ Ivana Kavčiča, PŠ Mlinše
20	Katalea Trebušak, Naja Vozel	Špela Paš Juvan	OŠ Ivana Kavčiča, PŠ Mlinše
20	Neža Bačovnik, Ajda Novak	Štefan Miheljak	OŠ Dobrna, ČD Dobrna
20	Ema Planko, Nik Pungartnik	Štefan Miheljak	OŠ Dobrna, ČD Dobrna
20	Urh Pečovnik	Vesna Oder	OŠ Franja Goloba Prevalje
20	Erik Turičnik, Leon Štalekar	Zvonka Bricman	II. OŠ Slovenj Gradec
19	Leon Gorenšek	Andreja Polc	OŠ Šmiklavž
19	Gašper Sedej, Gašper Košir	Ida Žnidaršič Meglič	OŠ Preska, Medvode
19	Teja Kern, Pia Rižnar	Nataša Horvatić Dolamič	OŠ Stročja vas
18	Filip Panič	Nataša Horvatić Dolamič	OŠ Stročja vas
18	Julija Kašnik, Staša Skrivarnik	Zvonka Bricman	II. OŠ Slovenj Gradec (ČD Slovenj Gradec - Mislinja)
18	Petja Majcen	Štefan Miheljak	OŠ Dobrna, ČD Dobrna
17	Isabela Pušnik, Stela Pušnik	Praper Pavel	ČD Mežica

REZULTATI SREDNJE STOPNJE

Priznanje	Število točk
zlato priznanje	37 do 40 točk
srebno priznanje	33 do 36 točk
bronasto priznanje	29 do 32 točk
priznanje za udeležbo	do 28 točk

ZLATO PRIZNANJE

Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
40	Lana Kristovič, Enja Fistravec	Marjetka Kocuvan	OŠ Markovci
39	Urh Šarlija, Timotej Karun	Boris Jereb	OŠ Davorina Jenka Cerklje na Gorenjskem
39	Patrik Jančič, Niki Novak	Marija Balažic	OŠ Veržej

38	Liza Polenik, Klara Piko	Marija Šepul	ČD Črna na Koroškem
37	Anže Movrin, Lev Marušič	Boštjan Sojer	OŠ Danile Kumar
37	Klemen Vitez- Pivar, Matevž Medved	Štefan Šemen	OŠ Beltinci, ČD Beltinci
SREBRNO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
36	Kevin Ellwardt	Marija Balažic	OŠ Veržej
36	Vito Bejat Krajnc	Silvija Tkalec	OŠ Dušana Flisa Hoče
36	Kristjan Meserko, Zarja Stojanović	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško
35	Jakob Šabec, Jakob Grželj	Franko Dolgan	OŠ Pivka
35	Larisa Šibal	Lea Petek	OŠ Blaža Kocena Ponikva, ČD Ponikva
35	Mija Krulc, Dolores Paunović	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško
35	Maks Jager, Aljaž Fazarinc	Tatjana Završnik	OŠ Dramlje
34	Žan Štebih, Nejc Žvegla	Bogdan Zelenko	OŠ dr. Franja Žgeča Dornava
34	Jan Bezjak	Edi Hojnik, Janez Zupanič	OŠ Cirkulane - Zavrč
34	Miha Brčan, Zoja Palčič	Franc Bobnar, Kristijan Rešetič, Ana Šimac	OŠ Stična
33	Lia Kovačec, Larisa Zajšek	Bogdan Zelenko	OŠ dr. Franja Žgeča Dornava
33	Ambrož Janžekovič, Jaka Purgaj	Damjan Šimenko	OŠ Gorišnica, ČD Gorišnica
33	Larisa Kresnik, Ana Maršnjak	Dušanka Klančar	OŠ Antona Aškerc Rimske Toplice
33	Metka Škrubej, Trina Kompare	Romea Kanduti	OŠ Gustava Šiliha Velenje
BRONASTO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
32	Mark Jeras, Jakob Tacer	Boris Jereb	OŠ Davorina Jenka Cerklje na Gorenjskem
32	Matevž Grželj, Penko Blaž	Dolgan Franko	OŠ Pivka
32	Ana Mrgole, Lucija Gartner	Dušanka Klančar	OŠ Antona Aškerc Rimske Toplice
32	Klara Kovač, Nikolina Grbič	Romea Kanduti	OŠ Gustava Šiliha Velenje
31	Luna Vrbančič, Ana Marija Bernard	Tamara Sakovič	OŠ Gornja Radgona
30	Aneja Krpič, Natalia Pervan	Alenka Cör	OŠ Puconci
30	Žan Bračko,	Anton Bračko	OŠ Rače
30	Pia Ilija, Nika Koderman	Marjan Koderman	ČD Krtina - Dob
30	Maša Gracar, Klara Kerin	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško
30	Ines Zabret Florijančič, Urša Dvornik	Valentina Toman Čremožnik	ČD Šempeter v Savinjski dolini
29	Maša Tovornik, Jerneja Švelc	Dušanka Klančar	OŠ Antona Aškerc Rimske Toplice
29	Nejc Anžič, Benjamin Rupčič	Klavdija Sonjak	OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu
PRIZNANJE O UDELEŽBI NA TEKMOVANJU			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
28	Jaka Petek, Filip Madžarič	Lea Petek	OŠ Blaža Kocena Ponikva, ČD Ponikva
28	Kaja Zore, Urban Lindič	Lidija Martinčič	OŠ Milana Majcna Šentjanž
28	Anja Mihelčič,	Silva Erzar	ČD Kamnik
28	Žanin Tobias, Lucija Divjak	Vera Slavič	OŠ Križevci pri Ljutomeru
27	Taja Šadl, Luša Berendijaš	Alenka Cör	OŠ Puconci
27	Eva Vidic, Mirjam Bukovšek	Ida Žnidaršič Meglič	OŠ Preska, Medvode
27	Jure Weingerl, Tadej Mišič	Jože Vute	OŠ Korena
27	Zala Dobnik, Kaja Božiček	Valentina Toman Čremožnik	ČD Šempeter v Savinjski dolini
27	Vita Borovič	Vera Slavič	OŠ Križevci pri Ljutomeru
26	Dunja Vela, Anej Hanžič	Dejan Peklar	OŠ Janka Padežnika Maribor
26	Nadja Podmenik, Ema Goličnik	Klavdija Sonjak	OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu
26	Julija Rožič, Ela Kovačič	Valentina Toman Čremožnik	ČD Šempeter v Savinjski dolini

TEKMOVANJE MLADIH ČEBELARJEV

25	Rubi Kolednik, Amadej Kolednik	Janez Jurgec	ČD Cirkulane
25	Lars Štumberger	Janez Jurgec	ČD Cirkulane
25	Tilen Sever, Vid Sever	Jože Kuhar	POŠ Bodonci
25	Erik Kovačič, Gal Kostrevc	Jože Matavž	ČD Peter Dajnko Gornja Radgona
25	Iza Knez Majcen, Manca Matjašec	Lidija Martinčič	OŠ Milana Majcna Šentjanž
25	Tia Petovar, Zadravec Lana	Vera Slavič	OŠ Križevci pri Ljutomeru
24	Martin Perušek Rajsar, Jure Pogačar	Marjan Koderman	ČD Krtina - Dob
21	Neca Bastič, Neža Ograjenšek	Romea Kanduti	OŠ Gustava Šiliha Velenje
20	Lucija Steinbacher	Andrej Čokl	OŠ Lovrenc na Pohorju
18	Žiga Krmelj, Joško Slapšak	Lidija Martinčič	OŠ Milana Majcna Šentjanž
15	Jana Valentan, Kornelija Bračič	Gabrijel Stavbar	ČD Peter Močnik Studenci Pekre

REZULTATI VIŠJE STOPNJE

Priznanje	Število točk
zlato priznanje	44 do 49 točk
srebrno priznanje	39 do 43 točk
bronasto priznanje	34 do 38 točk
priznanje za udeležbo	do 33 točk

ZLATO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
47	Ela Vičič, Anamarija Morato	Andreja Smrdelj	OČD Koper, Gimnazija Koper
46	Karin Župevc, Urška Rižnar	Kristina Dolinar Paulič	Biotehniška šola Maribor
45	Simon Lorbeg, Nejc Hrovat	Andrej Cej	OŠ Šenčur
44	Klara Koderman, Manja Kirbiš	Marjan Koderman	ČD Krtina - Dob
44	Hana Podgoršek, Bruno Vogrinc	Suzana Pacek	ČD Krško
SREBRNO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
43	Zaharija Morato, Alen Primožič Zver	Andreja Smrdelj	OČD Koper
43	Andreas Krajnc, Nik Krajnc	Gorazd Potisk	Lesarska šola Maribor, ČD Peter Močnik
42	Lukas Klabjan, Blaž Černic	Andreja Smrdelj	OŠ Dekani
42	Veronika Morato, Gaja Zahar	Andreja Smrdelj	OŠ Dekani
41	Luka Peter Romšak, Lana Pančur	Silva Erzar	ČD Kamnik
41	Aleš Rožman, Rok Ješovnik	Tamara Sakovič	OŠ Gornja Radgona
40	Maksimiljan Urbanc	Andrej Čokl	ČD Lovrenc na Pohorju
39	Gregor Bohte, Marko Maver	Marko Hrastelj	Grm Novo mesto - Center biotehnik in turizma
39	Živa Palir, Eva Kveder	Matjaž Mavhar	OŠ Griže
39	Mateja Petek, Neža Gračner	Tomaž Kranjc	OŠ Miklavž na Dravskem polju
BRONASTO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
38	Alja Kopic, Liza Naima Osmanović	Andrej Čokl	ČD Lovrenc na Pohorju
38	Timotej Valant, Matija Hostnik	Dejan Peklar	OŠ Janka Padežnika Maribor
PRIZNANJE O UDELEŽBI NA TEKMOVANJU			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
33	Ana Helena Novak, Timea Orter	Erna Tramšek	Biotehniška šola Maribor
31	Medina Berbič, Lara Gomolj	Tomaž Kranjc	OŠ Miklavž na Dravskem polju

Osnovni kriterij za izračun zmogljivosti pasišč

Aleš Bozovičar

vodja Opazovalno-napovedovalne službe ČZS

ales.bozovicar@czs.si

Ker je čebelarstvo ena od panog kmetijstva, tudi nam narava narekuje potek dela. Nič ne moremo z gotovostjo načrtovati, lahko izdelamo okvirne načrte, ki jih bomo dopolnjevali in izvajali, ko in če nam bo narava to dopuščala. Kot pri vseh živih bitjih je tudi pri čebelah boj za obstanek na prvem mestu. Razmnoževanje je tisto, ki omogoča obstoj. Čebele pa za svoje delovanje potrebujejo hrano. Čebele nektar in mano skladiščijo v svojih panjih, kar s pridom izkoriščamo čebelarji za pridelavo medu.

Težko najdemo kraj, kjer bi bilo dovolj paše od pomladi do jeseni. V večini primerov je spomladanska paša dobra. Poletne in jesenske paše pa so dobre le na posameznih območjih kjer raste veliko medovitih rastlin, ki medijo pod določenimi pogoji. Prevažanje čebel na pašo je že staro opravilo, ki so ga izvajali čebelarji že pred več kot 100 leti. Slovenski čebelarji imamo stoletja tradicije prevozov in premeščanja čebel. Najstarejši znani zapis o prevažanju čebel na Slovenskem najdemo pri Petru Pavlu Glavarju iz leta 1768. Za prevoz čebel so uporabljali prirejene vozove, ki so jih vlekli voli ali konji. Kasneje so na bolj oddaljena pasišča panje vozili z vlakom. Prihod prvih avtomobilov in tovornih vozil pa je olajšalo prevoz čebel in izkoriščanje paš po vsej Sloveniji in tudi sosednjih državah. Odkar premikamo čebele na pašo se je razvilo veliko pravil in odnosov med čebelarji, prebivalci in čebelarji ter odnosov do lastnikov prostora in do oblasti. Pravila so bila nekoč ustna, danes pa so zapisana v zakonu, ki ureja živinorejo, pravilniku o katastru čebelje paše, čebelarskem pašnem redu in programu napovedi medenja, pravilniku, ki ureja označevanje čebelnjakov in stojišč, ter v skladu s predpisi, ki določajo ukrepe za ugotavljanje, zatiranje, obveščanje in preprečevanje bolezni čebel. Omenjeni zakon in pravilnike morajo poznati vsi, ki izvajajo pašni red in vsi čebelarji, ki izkoriščajo čebeljo pašo.

Paša čebel na območju Republike Slovenije se izvaja v skladu s Pravilnikom o katastru čebelje paše, čebelarskem pašnem redu in programu napovedi medenja. V članku pravilnika ne bomo obravnavali na splošno, saj je bilo o njem že dosti zapisanega, pač pa bomo predstavili njegovo Prilogo 1: Osnovni kriteriji za izračun zmogljivosti pasišč.

Kljub temu, da imamo vzpostavljen javni pregledovalnik s katastrom čebeljih paš, ki podrobno predstavlja deleže posameznih rastlin na površini Slovenije in tudi določa koliko čebeljih družin sprejme posamezni kvadratni kilometer površine, je priloga, ki jo omenjamo trenutno zakonsko veljavna in jo moramo upoštevati.

Priloga predstavlja posamezne paše, ki se lahko odvijajo pri nas tekom pašne čebelarske sezone. Poleg nje je opis o predvidljivosti posamezne paše ter v zadnji vrstici priporočena dopustna gostota čebeljih družin na hektar pašnega vira. Za smrekovo, hojevo in pašo na listnih manah, ki so nepredvidljive paše je število čebeljih družin odvisno tudi od izločanja povzročiteljev medenja in ocene kakovosti same paše. Ob dobrem izločanju mane je priporočljiva dopustna gostota višja v nasprotnem primeru nižja.

Priloga nam predstavlja osnovo na kateri lahko načrtujemo, zadnjo besedo pa ima tako narava. Zato brez dogovarjanja, usklajevanja in prilagajanja vseh deležnikov tako stacionarnih čebelarjev, prevoznih čebelarjev in čebelarskih društev enostavno ne gre. ◆

Priloga 1

Osnovni kriteriji za izračun zmogljivosti pasišč

PAŠA	PREDVIDLJIVOST PAŠE	PRIPOROČENA DOPUSTNA GOSTOTA ČEBELJIH DRUŽIN NA HA PAŠNEGA VIRA (MEDOVITE RASTLINE)
pomladanska razvojna paša	predvidljiva	0,3
sadno drevje	predvidljiva	4,0
akacijeva paša	predvidljiva	5,0
smrekova paša	nepredvidljiva	0,15 (*) 1,5 (**) 3 (***)
lipova paša	predvidljiva	2,5
kostanjeva paša	predvidljiva	2,5
hojeva paša	nepredvidljiva	0,15 (*) 2 (**) 4 (***)
paša na medenem škražatu	predvidljiva	2
paša na listnih manah	nepredvidljiva	0,15 (*) 1,5 (**) 3 (***)
medeče poljedelske kulture	predvidljiva	0,5- 4
travniška paša	predvidljiva	0,3

(*) paša je slaba
 (**) paša je dobra
 (***) paša je bogata

Vir priloge: Pravilnik o katastru čebelje paše, čebelarskem pašnem redu in programu napovedi medenja (Uradni list RS, št. 60/13)

Napisi na čebelnjakih

Ljudmila Bokal

milka.bokal@gmail.com

Čebelnjaki so poleg kozolcev eno prepoznavnejših znamenj slovenske kulturne krajine. V hišicah so nameščeni čebelji panji, njihova hramba je njen glavni namen. A poleg tega čebelnjaki izkazujejo tudi človekovo nagnjenje k lepemu. V mislih imamo krašenje čebelnjakov, pa naj bo to s panjskimi končnicami ali z lesenimi opaži. A tokratni namen sestavka ni opisovati čebelnjakov z estetskega ali arhitekturnega stališča. Obstaja še ena možnost, ki je povezana z zunanostjo čebelnjakov. Pozornost bo namenjena drobnim besedilcem na čebelnjakih, napisom, ki se pojavljajo na njih. Tudi z njimi je slovenski človek čebelam izkazoval naklonjenost.

Napisi so kratki, pomen besed je stvaren, navezuje se na vsakdanje življenjsko okolje. Ni naključje, da tudi napisi na čebelnjakih poudarjajo čebeljo delavnost: »Tle se špegajte lenuhi / pri tej mali marni muhi.« Beseda *maren* po vsej verjetnosti zahteva pojasnilo. V Slovarju slovenskega knjižnega jezika je označena s kvalifikatorjem starinsko. Njen pomen pa se izkazuje s sodobnima sopomenkama *delaven, marljiv*. Med zgledom rabe pa je navedena prav besedna zveza: *marna čebela*, kar pomeni, da je bil v gradivu slovarja pridevek *maren* v zvezi s čebelami zelo pogost.

A dopolnimo čebeljo pridnost še z drugimi motivi. Napise pogosto preveva čustvena podlaga, ki se pretoči v ljubezenske vsebine. Lahko se kaže kot neuslišana ljubezen. Tak je naslednji napis: »Če se razpoči srce od ljubezni, / vosek raztali in vanj ga pogrezni.« Rešitev pri čebelarjih je blizu, učinek pa je nepredvidljiv. Mogoče k ugodni rešitvi v vosek potopljenega srca pripomore kapljica rujnega; verzi povedo, da ta ni tuj čebelam: »Tudi vino dehti in opojno žari, ko cvete, še čebeli dobro stori.« Ali je to res? Odgovor bi vedeli izkušeni čebelarji. Žlahtni kapljici pogosto rečemo »sladko vince«, a s takim pridevkom se označuje tudi medica: »Presladka je, fant moj, tvoja medica, nič manj prikupljiva tvoja so lica.« A ob privlačni fantovski podobi se v dekletih sproži tudi bister, trezen pogled na tovrstno lepoto: »Visoka in čista čebele je pot, a tvoja, moj fantič, je redko brez zmot.« Stopnjevanje preudarne presoje pa se lahko izteče celo v pretnjo, v napoved obračuna, pri čemer naj bi ženski svet pri fantih vzbujal strah: »Šest čebel na eden cvet – fant moj, boj se nas deklet.« Zadnji napis govori iz ženskih ust, zato še toliko bolj pritegne. A če upoštevamo, kar piše v virih, da je bil objavljen v *Slovenskem čebelarju* že daljnega

leta 1925, se sproži celo vprašanje o močni ženski naravi, da ne rečemo skoraj o tovrstni enakopravnosti. A fantje ne ostanejo dolžni. Takoj se postavijo v bran: »Tvoja dota: poln ulnjak, moja: pest in fant krepak.« V to, da lahko pest vzbuja zelo različne, celo nasprotujoče si prisposodbe, se ne gre poglobljati. Kar verjemimo, da je mišljena nežnemu spolu zaščitniška telesna moč. A ta ni lastna samo moškemu svetu. Tudi v čebeljem se stavi na odločno silo. To so troti, njim velja ta napis: »Štirje troti plešejo, štirje trobentajo, / matico ven vlečejo, od zadaj jo *bencajo*.« Glagola *bencati* v taki obliki ni v Slovarju slovenskega knjižnega jezika, sprejet je pa z dvojnico *becati*. Živost te besede potrjujejo viri v okolici Kranjske Gore. Predvidevamo, da troti prav nežno ne delajo s svojo »boljšo polovico«. To dokazuje pomen v omenjenem slovarju. Gre za pravo pravcato brcanje.

Končajmo razplet zapisa o drobnih čebelarjih verzih, ki jih lahko uporabimo za napise na čebelnjakih, z napisom, ki sega v kulinariko. To je umetnost nad umetnostjo. Lačen človek ne bo snoval umetniških stvaritev, najprej bo poiskal kaj za pod zob. Tak je napis: »Čebela medena, zlata potica.« Potica je tako kot kozolci in naše čebelarstvo slovenska posebnost, a v omenjenem pomenu jo lahko razumemo kot vseobsegajoče bogastvo, saj ji pritiče pridevek *zlat*. Ob tem pa drobna pripomba, da naše čebelarstvo čaka presojo za vpis v svetovno nesnovno dediščino človeštva pri Unescu (Organizacija združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo). Peka potice pa je tudi vpisana v register tradicionalnih slovenskih posebnosti.

Omenjeni napisi so duhoviti, hudomušni, a med njimi se najdejo tudi razmišljujoči, celo malce otožnosti z mislijo o prehitrem teku časov bi pripisali naslednjemu: »Prehitro nam mine pomlad in poletje, / prehitro osuje mladosti se cvetje, marljivosti, pridnosti učite se od nas, da mil počitek čakal bo vas.«

Napisi pritegnejo, mogoče pa je med njimi tak, ki bo kmalu krasil kakšen slovenski čebelnjak. 🍯

Vira:

Gorazd Makarovič (1970), Slovenske panjske končnice.

Mladinska knjiga.

Marija Stanonik (2018), Čebela na cvetu in v svetu.

Slovenska matica, str. 110–111.

Foto: arhiv ČD Škofja Loka

Čebelarjeva opravila v juniju

Gorazd Trušnovec, Ljubljana

gorazd.trusnovec@urbanicebelar.si

Majska norišnica z burnim razvojem čebeljih družin in posledično izraženim rojilnim nagonom pri kranjski sivki je bolj ali manj za nami; bodisi je bil ta realiziran, kar je v mestnih okoljih precej neprijetna in stresna situacija tako za občane kot čebele, ali pa smo ga z ustreznimi in s pravočasnimi posegi uspeli preprečiti, in lahko mirneje zadihamo.

Še vedno je potrebna precejšnja čuječnost v smislu zavedanja, v kakšnem stanju so posamezne družine, saj težave še niso mimo. Maja sem opisal svojo metodo mobilnega beleženja, tako da že preden pristopim k panju vem, kaj približno lahko v njem pričakujem. Seveda pa je čebelja družina kompleksen organizem, odvisen tako od svojega notranjega ritma kot od zunanjih vremenskih razmer in lahko tudi po letih izkušenj zmeraj kaj presenetiti. Kar se tiče parametrov »hrana, delo, prostor« glede prvih dveh junija ne bi smelo biti problema, ob ugodnih vremenskih razmerah tekom pomladi pa bi lahko tudi v primeru stacionarnega čebelarjenja sprostili nekaj prostora tako, da izpraznimo sate z zrelim medom. To je tudi dober protirojilni ukrep; pravzaprav najslajši, in če ste bili uspešni pri preprečevanju rojenja, bi se moralo nekaj medenega presežka letos že nabrati ...

Skoraj odveč se mi zdi omenjati, da priporočam uporabo čebelarških tehtnic na vsakem od stojišč. Iz spremljanja trendov gibanja teže in drugih algoritmov, ki so nam dandanašnji na razpolago, je mogoče sklepati marsikaj kar iz domačega naslanjača in na tej podlagi zmanjšati število predvidenih obiskov stojišč ter posegov, kar nam posledično prihrani dragocen čas in logistične zaplete (torej, denar).

Preprosta oprema za označevanje matic in tipična sezonska situacija v Ljubljani: lestev na strehi avtomobila ter roj ali dva v prtlačniku

Roška cesta - sestoji robinije ob Gruberjevem kanalu v odcvetanju; levo se pripravlja lipov drevored

Foto: Gorazd Trušnovec

Pregledovanje čebel

Skratka, zelo se izogibam vsakemu odvečnemu pregledovanju čebel, da ne rečem brskanju po panjih.« Večina posegov v skupnost je za čebele šok in pomeni zanje najmanj en izgubljen delovni dan, saj ga porabijo za umiritev in reorganizacijo, na ta način pa lahko v tem obdobju izgubimo tudi kilogram donosa. Seveda pa se družine tudi junija še naprej razvijajo do točke največje živalnosti in brez ustreznih posegov za zagotavljanje prostora v panju (ob gnezdu in v medišču) ter s tem nemoteno pretakanje feromonov med ulicami še zmeraj lahko »presenetiti« roj. A sem slučajno že omenil, kako zelo jih ne maram?

Izpostavil bi še zanimiv napotek za nakladno čebelarjenje. Zaradi AŽ-logike, ki jo imamo v Sloveniji nekako v genih, pristopamo tudi k nakladnim panjem avtomatično od zadaj, a če upravljate z manjšim številom panjev, si velja stojišče organizirati tako, da lahko k vsakemu posebej pristopate od strani – po dva panja skupaj, na primer. Tako lahko precej hitreje, bolj pregledno in učinkovito »listate« po satih v posameznih nakladah (če uporabljate satnike večjega formata), roke pa so pri tem v naravnejšem položaju, kar je manj utrujajoče, in manj se tudi premetava same čebele. Delo z nakladnimi panji od strani je še veliko prijetnejše, s tem pristopom pa se prihrani čas in energija (torej, denar).

Pa še to: če že odprete panj, potem si zmeraj vzamem kakšno dodatno minuto, da ob načrtovanih oziroma izvedenih posegih preverim vsaj nekaj čim bolj starih satov s pokrito zalego, če se ne bi slučajno na pokrovcikih pojavil kakšen od simptomov hude gnilobe čebelje zalege (presledkasta zasedenost, »nelepa« splošna oblika, vdrti, zgrizeni oziroma naluknjani in/ali »mastni«

pokrovčki, čuden vonj ...). Ob matičnih kleščah, ki jih imam vedno v desnem žepu jopiča, imam v levem tudi nekaj zobotrebcev – čisto nič ni narobe, če se tu in tam odpre kakšen pokrovček in preveri, ali je pod njim buba normalnega videza biserno bele barve, ali pa nemara podoba najhujše čebelarske môle: vlecljiva rjava sluz oziroma bolezen *Pestis apium*.

Dvomatično čebelarjenje

Ker me zanima vse v zvezi s čebelami sem pred leti preizkusil tudi dvomatično čebelarjenje. To ni kak poseben bavbav, še posebej pri nakladnih panjih, in je lahko tudi spodoben protirojilni ukrep. Matico v rojilnem razpoloženju z nekaj zalege prestaviš v dodatno naklado, ki jo povezneš nad obstoječi panj (plodišče + medišče) z dodano pregradno desko, in odpreš izletno odprtino naklade, da se nabiralke vrnejo v spodnji panj, ali za ta namen narediš manjšo vodoravno odprtino v pregradni deski. Spodaj pušiš en matičnik in ko mlada matica zares zagospodari, torej ko se v spodnjem delu panja izleže njena prva zalega, pregradno desko zamenjaš z matično rešetko. Tako dobiš preprosto en panj z dvema maticama različnih starosti, čebele obeh družin pa začnejo uporabljati samo glavni vhod.

Panj s štirimi velikimi nakladami, zvrhano polnimi čebel, je preprosto nekaj veličastnega in osupljivo je opazovati to silovito delovno vnačo. A pri tem pozabljamo nekaj, in tu se spet velja spomniti *Sundzija*: ogromna armada tudi ogromno porabi. V povprečnih razmerah se zgodi potem, da na koncu sezone občudujemo krasno družino – in suho medišče. Po mojih izkušnjah bi se ta tehnološki pristop obnesel ob kakšni res izjemni paši, kakršnih pri nas ni (več), oziroma jih je zelo težko predvideti, sicer pa gre bodisi za lastno poigravanje, za možno preprečevanje rojenja, ali pa za postopek, ki proti koncu sezone na preprost način vodi k združitvi družin in zazimitvi ene močne.

Označevanje matic

Opazil sem, da začetnike ob posegih v panj najbolj zanima matica. Te sam načeloma ne iščem in me ne zanima ne kje točno je, ne koliko je stara ali kako je videti. Vse o njej sklepam po delu, ki ga opravlja (ali pač ne), torej po količini oziroma obsegu zalege, predvsem jajčec in ličink, kar je jasen znak njene prisotnosti, ter morebitnih patoloških znakov, kot sta presledkasta ali poapnela zalega ter trotovske celice sredi delavske zalege – vse to v razmerju do razpoložljivega prostora ter živalnosti družine. Tudi za njeno starost mi je pretežno vseeno; matica, ki se je dobro oprasila pred dvema letoma, je lahko veliko bolj vitalna od lanske, ki bi morala

Čebela na cvetu robide

Foto: Gorazd Trušnovc

na pravo v obdobju dolgotrajnega dežja in mraza. Kot omenjeno imam v žepu čebelarskega zaščitnega jopiča zmeraj PVC matične klešče, in če matico slučajno zagledam, jo ulovim in odložim na stran, da lahko hitreje in brez skrbi nadaljujem z delom. Če je ne najdem, nič zato; k čebelam v vsakem primeru pristopam tako, da jih čim manj vznemirim in poškodujem, pa naj bo to delavka ali matica.

Za začetnika se mi zdi sicer koristno, da se nauči matice označevati sam: s tem se razvijata fina motorika in občutek za previdno delo s čebelami, pa tudi instinkt za to, kje se običajno nahaja – tako jo potem hitreje najde v panju. A sčasoma sem prišel do spoznanja, da sta v letu samo ena ali dve situaciji, ko bi matico resnično potreboval, in si raje vzamem kakšno minuto več takrat. Ob označevanju vedno obstaja vsaj majhna verjetnost, da se matica poškoduje ali da čebelam kaj ne ustreza, ko se jo vrne v panj.

Kljub temu da se v mestu ne morem registrirati kot ekološki čebelar (tu smo spet bolj papeški od papeža, saj v štirimilijonskem Berlinu to recimo ni noben problem), pretežno sledim tem smernicam. »Pretežno« tudi zaradi tega, ker se mi v nasprotju z *Uredba Sveta (EGS) št. 2092/91 o ekološki pridelavi kmetijskih proizvodov in označevanju ...*, ki v členu 7.2 prepoveduje pohabljanje matic, ne zdi preveč napak, če se v mestnem okolju maticam prireže del krilca, vsaj dokler se čebelar začetnik ne nauči brzdati družine. Na ta način ostane morebitni roj v bližini panja in v skladu z Murphyjevim zakonom ne pobegne na vejo ali balkon k najbolj zoprnemu sosеду, potem se je pa treba sklicevati na 84. člen Stvarnopravnega zakonika, če hočeš do njega (ta člen namreč dovoljuje lastniku živali, da jo zasleduje oziroma gre ponjo tudi na tujo nepremičnino), in je poleg čebel v zraku še veliko slabe volje ...

Državno tekmovanje mladih čebelarjev 2022

Tekmovanje mladih čebelarjev se je v živo odvijalo po skoraj triletnem premoru (leta 2019 je tekmovanje potekalo v Beltincih, leta 2020 pa kot spletno tekmovanje), ki so ga narekivale okoliščine epidemije koronavirusne bolezni. Čebelarska zveza Slovenije je 44. izvedbo preizkusa znanja mladih čebelarjev organizirala v prostorih Biotehniške šole Maribor, ki letos praznuje 150. obletnico ustanovitve.

Do slavnostnega začetka preizkušnje se je prijavilo 135 tekmovalnih dvojic (tekmujejo lahko tudi sami), ki so znanje izkazovale na treh – nižji (61 dvojic), srednji (55 dvojic) in višji (19 dvojic) – zahtevnostnih ravneh. Po uvodnem glasbenem vložku in nagovoru ravnatelja šole Antona Krajncja so se tekmovalci napotili v učilnico na 45-minutni pisni preizkus znanja.

Tekmovalke in tekmovalci so se na tekmovanje povečini prijavili, ker jih zanimajo čebele in ker bi radi preizkusili svoje znanje. Na preizkus znanja so se pripravljali z branjem učbenika *Čebela se predstavi* in praktičnim poukom na čebeljih družinah. Nekateri so poudarili izzive s strokovnimi izrazi in so težave s pomnjenjem delov telesa čebel in latinskih izrazov za rastline: »Ker jih je res veliko,« je pred začetkom tekmovanja pripomnila ena izmed tekmovalk. Na preizkusu si je tekmovalka gotovo oddahnila, saj v letošnji izvedbi ni bilo preizkusov znanja latinskih izrazov.

Po preizkusu znanja sta sledila popraviljanje testov in vodenje po posestvu Biotehniške šole Maribor. V sklepnem delu so se zvrstile razglasitve tekmovalcev, ki so dosegli zlata odličja. Vodja služb na ČZS Lidija Senič je razglasila zlata priznanja za tekmovalce na najnižji stopnji (11 od 61 parov), predsednik

Foto: Tadej Pavkovič

ČZS Boštjan Noč je razglasil zlata priznanja za tekmovalce na višji stopnji (5 od 19 parov), svetovalec specialist za izobraževanje ČZS Marko Borko pa je razglasil zlata priznanja na srednji stopnji (6 od 55 parov), ob tem pa na oder povabil dva para, ki sta se pred občinstvom v finalnem krogu

pomerila za drugo mesto in nagrado. Ob koncu je sledil govor predsednika ČZS Boštjana Noča, ki se

je zahvalil vsem tekmovalkam, tekmovalcem in njihovim mentorjem za udeležbo, pohvalil pa je tudi vse, ki so pomagali pri organizaciji.

Tadej Pavkovič

Pogovorili smo se s skupino učencev 9. razreda OŠ Pivka, ki jih je na tekmovanje na srednji ravni pripravil mentor Franko Dolgan.

Zakaj ste se prijavili na tekmovanje?

Ker smo želeli nadgraditi svoje znanje o čebelarstvu in preizkusiti svoje znanje o čebelah.

Kako ste se pripravljali za preizkus znanja?

S pomočjo učbenika, *Čebela se predstavi*, in praktičnega pouka.

Katere teme vam predstavljajo največji izziv?

Nobene (smeh).

Pri katerih temah ste najbolj samozavestni?

Pri temah, ki se tičejo praktičnega dela.

Postavitev učnega čebelnjaka ČD Rače

Čebelarji smo na zemljišču južno od Gradu Rače, opravili približno 100 delovnih ur dejavnosti. Počistili in izkopalni smo podrast, poravnali teren, opravili izkop in nasuli gramoza za utrditev terena, ki smo ga utrdili z vibriranjem, posadili medovite rastline, izdelali prehod z vrati v žični ograji ter postavili točkovne temelje za učni čebelnjak.

V soboto, 7. maja 2022, smo se čebelarji Čebelarskega društva Rače dobili z Janezom Belajem in njegovimi fanti iz Mizarskih in tesarskih storitev Belaj Janez. Kljub oblačnemu vremenu smo z vso vnemo začeli nameščati učni čebelnjak, ki smo ga dobili v uporabo v akciji Prva čebela 2022 od Čebelarske zveze Slovenije in PRVE Pokojninske družbe. Po dobrih treh urah intenzivnega dela je čebelnjak stal. Okoli je dišalo po svežem smrekovem lesu in zadovoljstvu mojstrov, ker jim je uspelo delo opraviti v suhem vremenu, in čebelarjev ČD Rače ob bleščeči novi pridobitvi.

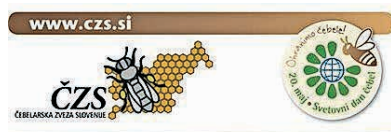
Zdenko Korošec

Foto: Zdenko Korošec

Foto: Zdenko Korošec

Odprtje učnih čebelnjakov

PRVA
Najbolj osebna zavarovalnica

Osnovne šole v občinah Rače, Sveta Ana in Šmarje pri Jelšah ter Srednja lesarska šola v Mariboru so pridobile nove učne čebelnjake, ki so zrasli kot plod sodelovanja med Čebelarsko zvezo Slovenije, PRVO Pokojninsko družbo in lokalnimi čebelarskimi društvi. Prejemniki učnih čebelnjakov so bili izbrani na podlagi javnega razpisa, odločilen pa je bil skupni seštevek točk, zbranih s pomočjo glasov mladih čebelarjev in ostalih šolarjev, njihovih družin, učiteljev in ostalih občanov.

Slavnostna odprtja učnih čebelnjakov so potekala v torek, 10. maja, in v četrtek, 12. maja. V torek sta se ob spremljavi lokalnih čebelarskih društev na prizoriščih srečali podpredsednik Čebelarske zveze Slovenije, Janez Vencelj, in predsednica uprave PRVE Osebne zavarovalnice, Nataša Hajdinjak. Predstavnika sta ob spremljevalnem programu odprla učni čebelnjak pri Osnovni šoli Sveta Ana, ki ga je v upravljanje prejelo ČD Sveta

Ana, nekoliko kasneje pa še učni čebelnjak ČD Peter Močnik – Studenci Pekre, ki stoji pred Srednjo lesarsko šolo v Mariboru.

V četrtek so se v zgodnjih dopoldanskih urah na zelenici ob Gradu Rače zbrali učenci treh osnovnih šol v Račah, Nataša Hajdinjak, predsednica uprave PRVE Osebne zavarovalnice, in predsednik ČZS, Boštjan Noč, ki sta učni čebelnjak v upravljanje slavnostno predala ČD Rače. Ob sončni opoldanski uri je sledilo še odprtje zadnjega čebelnjaka pri Podružnični osnovni šoli Kristan Vrh, Osnovne šole Šmarje pri Jelšah, ki ga je v korist – po blagoslovu duhovnika – prejelo ČD Šmarje pri Jelšah. Zadnjemu odprtju dneva je sledila novinarska konferenca na katerih sta svoje misli ob odprtju podala Nataša Hajdinjak in Boštjan Noč, ki sta izpostavila pomen izobraževanja najmlajših na področju čebelarstva za trajnostno prihodnost.

Tadej Pavković

Foto: PRVA Osebna zavarovalnica

Sejem AGRA: čebelarški in tradicionalno svež

Sejem AGRA bo letos od 20. do 25. avgusta praznoval 60. obletnico rasti tradicije, kakovosti in inovativnosti. Pridelovalce, poslovneže, strokovnjake in potrošnike bodo poleg vrhunskih ponudnikov iz Slovenije in mednarodnega prostora povezovale Čebelarška zveza Slovenije in druge najpomembnejše strokovne, gospodarske in stanovske organizacije.

K sodelovanju vas vabijo: 3. mednarodno ocenjevanje medenih pijač

Rok prijave: 1. julij 2022.
Rok za dostavo vzorcev:

1. julij 2022.

Termin ocenjevanja: 15. julij 2022.

21. ocenjevanje medu z mednarodno udeležbo in

2. ocenjevanje izdelkov iz čebeljih pridelkov

Rok prijave: 27. julij 2022.

Rok za dostavo vzorcev:

27. julij 2022.

Termin ocenjevanja:

3. avgust 2022.

60. mednarodni kmetijsko-živilski sejem Agra, 20.–25. avgust 2022

Promocija ocenjenih izdelkov

21. avgust – dan čebelarjev

Slavnostna razglasitev rezultatov in podelitev priznanj. Pestro strokovno dogajanje za čebelarje.

Več informacij: Natalija Dvoršak
po tel.: 02/56 42 116 ali
natalija@pomurski-sejem.si.

Potovanje na svetovni čebelarški kongres

47th APIMONDIA
International Apicultural Congress
August 24 - 28, 2022
ISTANBUL, TURKEY

V času od 24. do 28. avgusta bo v Istanbulu potekal svetovni čebelarški kongres. ČZS načrtuje 26. avgusta predstavitev slovenskega čebelarstva.

Cena potovanja za delegate **od 25. do 27. avgusta iz Zagreba:** od 490 EUR.

V ceno je vključeno: polet iz Zagreba vključeno prtljago do 23 kg, 2x nočitev z zajtrkom v hotelu 4* v bližini kongresnega centra; transfer

od/do na letališče v Istanbulu, organizacija in izvedba, DDV.

Doplačila: vstopnina Apimondia, transfer letališče v Zagrebu, enoposteljna soba 100 EUR, morebitni transferji v Istanbulu, ogledi, itd.

Cena potovanja za delegate **od 25. do 28. avgusta iz Ljubljane:** 610 EUR

V ceno je vključeno: polet iz Ljubljane z vključeno prtljago do 23 kg, 3x nočitev z zajtrkom v hotelu 4* v bližini kongresnega centra; transfer od/do na letališče v Istanbulu, organizacija in izvedba, DDV.

Doplačila: vstopnina Apimondia, transfer letališče v LJ, enoposteljna

soba 150 EUR, morebitni transferji v Istanbulu, ogledi, itd.

Zaradi trenutnih razmer na trgu se cene letalskih prevozov in ostalih storitev spreminjajo. Končna cena se bo izračunala na datum potrditve prijave.

Vsi zainteresirani, ki bi se želeli udeležiti kongresa in dogodka morate podati svojo namero najkasneje do 15. junija 2022.

Organizator potovanja je agencija Aritours. **Za prijave na potovanje v Istanbul in dodatne informacije pišite na: info@aritours.si. ali pokličete na tel.: 02/252 16 19.**

ČZS

	Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo		
	Število novih članov SMGO-ja aprila 2022	Število članov, ki so izstopili aprila 2022	Število vseh članov SMGO-ja aprila 2022
	0	2	429
Za vključitev v kakovostno shemo »Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo« navežite stik z g. Aljažem Debelakom: po tel.: 040/436 519 ali 01/729 61 29 oz. na e-naslovu: aljaz.debelak@czs.si. Več informacij najdete na spletni strani: www.slovenskimed.si pod rubriko SMGO.			

Predstavitev terenskega svetovalca: Janez Markič

Čebele in medene dobrote so stalne spremljevalke mojega življenja. Že v otroštvu, ki sem ga preživel pri starih starših, je stari ata čebelaril. Nekoliko kasneje sem na delovnem mestu spoznal Roberta Kopača, ki je med finančno krizo predlagal, da bi si dohodke izboljšali s čebelarjenjem. Razložil je, kako se s čebelami ravna, med spoznal z lokalnimi čebelarji, izrazil željo po mentorstvu in me vključil v Čebelarsko društvo Kranj, kjer je sedaj tudi predsednik. Veliko smo se družili, podal mi je odlična navodila za čebelarjenje in mi je v začetku podaril štiri prazne panje. Povedal mi je, kako jih moram očistiti, in mi podaril čebeljo družino. Tako se je moje čebelarjenje začelo konec 90. let.

Panje sem očistil in z očetom sva jih prepeljala ter namestila na rob konglomeratne police na naravno mejo med gozdom in travnikom, na deset kilometrov oddaljeni lokaciji v Podbrezjah. Časovno nama takrat zaradi dela s kompostom ni uspelo narediti strehe, nisva imela ustreznega orodja in materiala, zato sva panje pustila na lokaciji ter se dogovorila, da delo nadaljujema v soboto. Ko sva res prišla v soboto, glej ga zlomka, nekaj leti okoli panjev. Približala sva se in trije panji so bili že polni čebel. Tako se je začelo resno delo s čebelami.

Registracija, mentorstva in osnovno izobraževanje v Komendi, družine so se številčno povečevale, zagnanost ni pojenjala in vključil sem se tudi v izobraževanja na ČZS. Takrat sem tudi snemal prispevke za poročila lokalne televizije Kranj, v želji po večjih projektih sem takrat posnel tudi odprtje Čebelarskega centra Slovenije. Nadloga

Foto: arhiv Janez Markič

Predstavitev terenskega svetovalca Janez Markič

varoja, čim bolj sonaravno življenje s čebelami, prodaja medu in menjava delovnega mesta so mi narekovali tempo življenja. Znanja je bilo vedno premalo, zato sem se leta 2007 odločil pridobiti licenco za opravljanje nalog pooblaščenega preizkuševalca medu, čeprav sem takrat opravil tudi seminar za sodnega izvedenca na področju elektrotehnike. Kot inženir elektrotehnike, projektant in član IZS nisem dobil ustreznega delovnega mesta. Kot takratni učitelj v TŠC Kranj sem se odločil napredovati, prišel sem do svetnika in takoj nato ostal tudi brez tega delovnega mesta, zaradi ukinitve programa elektrotehnike.

Ob iskanju novega delovnega mesta sem se vključil

v izobraževanje za čebelarskega preglednika, in tako sem od leta 2008 vključen v sistem terenskih svetovalcev JSSČ pri ČZS. Počasi sem se vključil v sistem, sedaj pokrivam 14 občin v spodnjem delu Gorenjske, od Žirov do Trojan.

Tako se je moje terensko svetovanje oz. pomoč svetovalcem na ČZS razširilo v razširjeno svetovanje v čebelarstvu. Spoznal sem veliko čebelarjev, predvsem pa pridobil brezmejno znanje čebelarjenja. Delo s čebelarji ni preprosto, saj so vsi posebni ljudje, ki imajo vsak svoj način čebelarjenja, saj delujejo po svojih zmožnostih in sposobnostih ter znanju, ki ga stalno pridobivajo pri neformalnih in formalnih izobraževanjih.

Z znanjem gremo naprej v nova spoznanja, naj medi! Pozdravljam vas terenski svetovalci JSSČ:

Janez Markič, 030/604 028 in 031/365 021

Označevanje porekla medu

Na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) smo naslovili vprašanje o napredku na področju urejanja enotnega označevanja porekla medu v EU, za kar je dala pobudo Čebelarska zveza Slovenije (ČZS). Z MKGP-ja so nam odgovorili, da »bo v okviru revizije tržnih standardov podan tudi predlog za revizijo direktive o označevanju medu«. In dodali: »Ker pa so posledično morali na Generalnem direktoratu EK za kmetijstvo (DG Agri) popraviti oceno učinka, ki je pomembna faza vsakega

zakonodajnega postopka, bo zakonodajni predlog pripravljen šele konec leta 2022.«

Veseli smo, da se zadeve premikajo v pravo smer. Zahvala gre vsem službam MKGP-ja, ki delajo na tem projektu. Naj spomnimo, cilj je, da je ves med na tržišču EU označen s točno navedbo države porekla, če pa je mešanica medu iz več držav, mora biti naveden delež mešanice iz posamezne države.

ČZS

Povabilo k sodelovanju na Festivalu čebelarke pesmi "Pod zvezdami"

Letošnji Festival čebelarke pesmi bo potekal **v petek, 2. septembra 2022**, z začetkom ob 18. uri pred Čebelarskim centrom na Brdu pri Lukovici. K sodelovanju vabimo vse pevske zборе: moške, ženske ali mešane, ki se boste na festivalu predstavili s slovenskimi pesmimi po svojem izboru, ena od njih pa mora imeti čebelarstvo vsebino. Tudi letošnje izvedbe zborov ne bo spremljalo strokovno vodstvo, je pa festival namenjen predvsem druženju, spoznavanju in odkrivanju novih talentov in pesmi.

Rok za prijavo k sodelovanju je **15. avgust 2022**. Obrazec za prijavo je objavljen na spletni strani Čebelarke zveze Slovenije. Na voljo pa je tudi na e-naslovu: barbara.dimc@czs.si. Podroben program festivala bomo objavili po prejemu prijav pevskih zborov k sodelovanju.

Barbara Dimc, tajnica ČZS

V galeriji Sivka se predstavlja diplomirani slikar Anže Gallus Petelin

Serijska likovnih del z naslovom Travniki se je rodila iz Petelinovega opazovanja okolice in družbe ter njenega vse večjega (na videz neustavljivega) zažiranja v svobodo barvitosti, v pravico do raznolikosti oblik in življenja. Da bi to stanje postalo instant vladajoča monokultura, ki v globino prepada izpodriva kulturo – je poustvarjanje naravnega v nepravo smer! Naravno je cvetoče, je barvito, dišeče in diha. Na trenutke imamo sicer občutek, da se umetnik »izgubi« v morbidni temačnosti neizhodnega, a že v naslednji potezi čopiča se rodijo optimistična barvitost, ljubezen, cvetenje ... in prav Petelin je mojster v tem kontrastu – preobratu.

V svojih stvaritvah posega po mnogih zahtevnejših likovnih tehnikah, od olja, akvarela, grafike ... kot tudi bolj prvinskih, kot so oglje, grafit ... Že z uporabo različnih materialov, tekstur in tehnik na eni podlagi ponazori pomembnost raznolikosti in drugačnosti. V naravi. V družbi.

Osnove likovnih del se rojevajo v okolju narave in z njeno pomočjo. V vetru igrajoči se pigmenti barve. Božanje travnih bilk na polsuhem platnu. Kaplje dežja, ki izpirajo barvne nanose. Sonce, ki kot iz morja pije vodo, da ostane »le« sol, pigment življenja slike. Po takih in drugačnih tehnikah oz. likovnih poskusih posega Petelin. Na prvi pogled kaotične naravne sile – so še kako nadzorovane in opazovane pod budnim očesom

umetnika, ki s pomočjo narave doseže posebne barvne in oblikovne učinke. Kasneje se ustvarjanje nadaljuje v ateljeju, kjer osnove dobijo likovno dušo in izvirnost, h kateri stremi Petelin. Odtisi več sto let starih desk in debel dreves. Lesorezi in grafike. Uporaba starih tehnik okraševanja tradicionalnih sten hiš. Povezovanje zemlje in barve. Skrivnostni simboli preteklih verovanj v naravo.

Preplet kulturnih spominov ... to in še več krasi Petelinova platna. Likovni projekt Travniki je glas vseh travnikov, gozdov, polj ... ki jih/nas izpodriva monokultura. Je glas živali. Glas opravevalcev življenja – čebel!

Travnik

Jaz sem travnik in travnik je jaz. Dihava. Cvetiva. Hrepeniva, pestujeva življenje poletja in izginjava v jesenskih meglicah. Dež naju pere. Sonce odpira drhteče cvetove pomladi. Sva nežna glasba preteklosti in črni oblaki pred nevihto. Dihava. Cvetiva. Nad nama roji plešočih čebel. Zvezde. Neskončnost zvezdnih polj. V vsaki travni bilki, v vsakem kamnu, zemlji, drevesu ... slišiva življenje. Življenje in tisti drugi del življenja.

Dihava. Cvetiva. Spominjava se sveže rose v jutru, žgečkanja žuželk. Spominjava se barvitosti – vse polno barv v soncu žarečih. Je to res zgolj spomin? Ali izginjava, moj ljubi travnik? Globoko dihajva. Razcvetiva se močnejše – zakaj jaz sem travnik in travnik je jaz.

Anže Gallus Petelin, januar 2020

Razstava bo na ogled v galeriji Sivka do konca junija 2022.

Nekaj besed o prevozu čebel na pašo

Trenutno smo v sezoni prevažanja čebel na pašo, zato želimo v tem času ponovno poudariti pomembnost upoštevanja določil, ki jih za tovrstne premike ureja Pravilnik o katastru čebelje paše, čebelarškem pašnem redu in programu napovedi medenja, Ur. l. RS, št. 60/2013. Pravilnik nam predstavlja osnovo, brez medsebojne pomoči, sodelovanja in dogovarjanja pa vsekakor ne bo šlo. Po dolgem času imamo odličen

začetek pašne sezone, zato v najboljši meri izkoristimo, kar nam narava ponudi. Prispevek na temo premikov čebel na pašo, ki ga je lansko leto pripravila Komisija UO ČZS za izkoriščanje čebeljih paš, si lahko v celoti preberete na QR-povezavi.

Petra Bračko, svetovalka JSSČ

Ali izvajamo osnovno odbiro v svojem čebelarstvu?

Izvajanje osnovne odbire v čebelarstvu pomeni spremljanje in ugotavljanje obarvanosti obročkov na zadku čebel delavk v posamezni čebelji družini. Če ugotovimo, da je v čebelji družini prisotnih več kot 2 % čebel z rumenimi obročki, je treba v tej čebelji družini zamenjati matico. Kdaj pa je odstotek čebel z obarvanimi obročki presežen? Iz čebelje družine vzamemo en poln sat s čebelami, in če na eni strani sata opazimo več kot 20 čebel z rumeno obarvanimi obročki, je treba v tej čebelji družini zamenjati matico.

Če imamo težave pri pregledih obarvanosti obročkov pri čebelah, se lahko obrnemo tudi na terenskega svetovalca.

O osnovni odbiri pa se lahko poučimo na eni od delavnic, ki jih terenski svetovalci izvajajo na svojem območju v regijskih učnih čebelnjakih. V tem času terenski svetovalci intenzivneje opravljajo naloge svetovanja čebelarjem glede osnovne

odbire, saj imajo do 13. junija čas, **da sporočijo vodji priznane rejske organizacije potrebe po zamenjavi matic z območja delovanja.** Torej, če boste skupaj ugotovili prisotnost križancev v čebelji družini, vam bo predlagal zamenjavo matice, ki jo boste konec junija prejeli brezplačno. Tako boste zamenjali matico v čebelji družini, hkrati pa se naučili tudi, kako spremljati obarvanost obročkov na zadkih čebel. Poleg svetovanja s področja osnovne odbire v čebelarstvu

terenski svetovalci svetujejo tudi z drugih področij čebelarstva, od tehnologije do varne hrane. Izvajajo tudi terenske analize medu. Če potrebujete nasvet glede vsebnosti vode in električne prevodnosti medu, vam bo terenski svetovalec opravil terensko analizo medu.

Tomaž Samec, svetovalec JSSČ
za zagotavljanje varne hrane

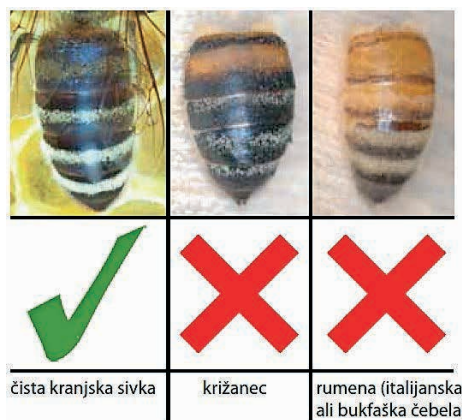

Foto: Arhiv ČZS

Urnik svetovalnih delavnic terenskih svetovalcev JSSČ v juniju

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Stik
1. junij 2022	17.00	Dobra tehnološka praksa v čebelarstvu, osnovna odbira	Franc Podrižnik	Čebelnjak ČD Prebold, Prebold	g. Grm 041/201 327
3. junij 2022	17.00	Dobra tehnološka praksa v čebelarstvu, osnovna odbira	Jakob Madjar	Šolski čebelnjak osnovne šole Sveti Jurij - Rogašovci	g. Madjar 041/720 481
6. junij 2022	16.00	Dobra tehnološka praksa v čebelarstvu, osnovna odbira	Franc Podrižnik	Čebelnjak Bojana Gaveza, Ravne-Šoštanj	g. Gavez 040/648 719
7. junij 2022	16.00	Dobra tehnološka praksa v čebelarstvu, osnovna odbira	Franc Kobe	Dol Lipnica 15 (pri čebelnjaku)	g. Kobe 041/606 013
7. junij 2022	17.00	Dobra tehnološka praksa v čebelarstvu, osnovna odbira	Brane Borštnik	Brode, Škofja Loka	g. Borštnik 031/336 905
10. junij 2022	17.00	Osnovna odbira, kakovostne sheme medu z izpolnjevanjem obrazcev v čebelarstvu	Jakob Madjar	Šolski čebelnjak osnovne šole Sveti Jurij - Rogašovci	g. Madjar 041/720 481
10. junij 2022	17.00	Pridelava medu in kakovostne sheme medu	Franc Podrižnik	Gasilski dom, Zabukovica	g. Ratej 041/673 698
17. junij 2022	17.00	Dobra tehnološka praksa v čebelarstvu, pridelava medu in kakovostne sheme medu	Franc Podrižnik	Kegljišče, Ljubno ob Savinji	g. Ermenc 031/658 571
18. junij 2022	9.00	Dobra tehnološka praksa v čebelarstvu, osnovna odbira	Franc Podrižnik	Čebelnjak, Danijela Zupančiča, Loke 28a, Tabor	g. Zupančič 040/604 535
22. junij 2022	17.00	Dobra tehnološka praksa v čebelarstvu, pridelava medu in kakovostne sheme medu	Franc Podrižnik	Čebelnjak ČD Zagorje, Izlake	ga. Dolinšek 031/881 999
26. junij 2022	9.00	Dobra tehnološka praksa v čebelarstvu, osnovna odbira	Franc Podrižnik	Čebelnjak ČD Šempeter, Založe	g. Pečnik 041/478 824

Urniki usposabljanj v juniju

Vsa usposabljanja so namenjena vsem slovenskim čebelarjem. Za praktične delavnice (v regijskih učnih čebelnjakih) so obvezne prijave zaradi omejenega števila prostih mest. Zemljevid poti do regijskih učnih čebelnjakov je objavljen na spletni strani: <https://czs.si/content/E16>. Pridružujemo si pravico, da iz objektivnih razlogov urnik naknadno spremenimo. Redno spremljajte posodobitve urnika usposabljanj na spletni strani ČZS.

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Stik
2. jun.	17.30	Terenski ogledi medovitih rastlin in povzročiteljev gozdnega medenja*	Franci Šivic	Cerkev Svetega Jurija na Legnu, Slovenj Gradec	g. Knez 041/321 149
3. jun.	13.00 ali 15.00	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse – delavnica*	Anže Perčič	Regijski učni čebelnjak gorenjskega okoliša, Zgornje Gorje	https://forms.gle/92HLeTHLrYCrNscq5
3. jun.	13.00 ali 15.00	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse – delavnica*	Miran Kadiš	Regijski učni čebelnjak koroškega okoliša, Pod Gradom 190, Dravograd	https://forms.gle/NTfLzGiHDn75XWPW7
4. jun.	9.00 ali 11.00	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse – delavnica*	Franko Dolgan	Regijski učni čebelnjak notranjskega okoliša, Loško/Kamna Gorica, Cerknica	https://forms.gle/ubEMjzGmxXx5ZCLf8
4. jun.	9.00 ali 11.00	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse – delavnica*	Milinkovič Dušan	Regijski učni čebelnjak belokrajskega okoliša, Sela pri Otovcu 16, Črnomelj	https://forms.gle/7z2u3aLuWeiKUIjYf9
10. jun.	13.00 ali 15.00	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse – delavnica*	Andrej Jernej	Regijski učni čebelnjak celjskega okoliša, Cesta na kmetijsko šolo 9, Šentjur	https://forms.gle/8XoMR9j4He5VdJMTA
10. jun.	13.00 ali 15.00	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse – delavnica*	Vlado Vogrinec	Regijski učni čebelnjak podravskega okoliša (Maribor)	https://forms.gle/jcMwEnKptwHoR9b4A
10. jun.	13.00 ali 15.00	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse – delavnica*	Brane Borštnik	Regijski učni čebelnjak dolenskega okoliša Gomila 17, Mirna (Lansprež)	https://forms.gle/C3qoLK5vZ9iYP38
10. jun.	13.00 ali 15.00	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse – delavnica*	Zorko Šabec	Regijski učni čebelnjak obalnokraškega okoliša, Brce, Ilirska Bistrica	https://forms.gle/ePvB76bJZ9fpjr5X9
11. jun.	9.00 ali 11.00	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse – delavnica*	Štefan Šemen	Regijski učni čebelnjak pomurskega okoliša, Nemčavci	https://forms.gle/RVLaPjEpCV8xmB29
11. jun.	9.00 ali 11.00	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse – delavnica*	Zorko Šabec	Regijski učni čebelnjak obalnokraškega okoliša, Brce, Ilirska Bistrica	https://forms.gle/tSXB6gZAxG8qdSXcA
11. jun.	9.00 ali 11.00	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse – delavnica*	Franc Podrižnik	Regijski učni čebelnjak zasavskega okoliša, Hohkrautova kolonija 21, Trbovlje	https://forms.gle/KptwecvckGsuKoHo6
11. jun.	10.00 ali 14.00	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse – delavnica*	Vladimir Fajdiga	zbor ob določeni uri na parkirišču pred PTC Primorka (Novi trg 2, Postojna)	https://forms.gle/LeeqZc1euKkCXh7
13. jun.	17.00	Terenski ogledi medovitih rastlin in povzročiteljev gozdnega medenja	Franci Šivic	zbirno mesto ČRICC, Rožna dolina 50a, Lesce (ogled na Jelovici)	g. Perčič 041/523 781
15. jun.	17.00	Medena kulinarika – delavnica*	Marija Arh Ivanšek	OŠ Domžale, Bistriška cesta 19, Domžale	g. Jus 041/626 741 obvezna prijava
16. jun.	13.00 ali 15.00	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse – delavnica*	Franc Podrižnik	Regijski učni čebelnjak ljubljanskega okoliša, Reška cesta 35, Kočevje	https://forms.gle/CoyYcEtjg47hrtUZ6
17. jun.	13.00 ali 15.00	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse – delavnica*	Andrej Pihler	Regijski učni čebelnjak podravskega okoliša (Ptuj), Zagrebška 86, Ptuj	https://forms.gle/vmxjvbX8Lns26HES8
18. jun.	9.00 ali 11.00	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse – delavnica*	Brane Borštnik	Regijski učni čebelnjak posavskega okoliša, Ulica 11. novembra 24, Leskovec pri Krškem	https://forms.gle/KCg3HYAZ5LbPKsF6A
18. jun.	9.00 ali 11.00	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse – delavnica*	Andrej Pihler	Regijski učni čebelnjak podravskega okoliša (Ptuj), Zagrebška 86, Ptuj	https://forms.gle/JAeUzJbSvnZG2m3r8
24. jun.	13.00 ali 15.00	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse – delavnica*	Franc Podrižnik	Regijski učni čebelnjak zasavskega okoliša, Hohkrautova kolonija 21, Trbovlje	https://forms.gle/DdBTQxdHiGhmat377
24. jun.	13.00 ali 15.00	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse – delavnica*	Franko Dolgan	Regijski učni čebelnjak ljubljanskega okoliša, Reška cesta 35, Kočevje	https://forms.gle/74ACJf3nXu931EU8
25. jun.	9.00 ali 11.00	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse – delavnica*	Aleš Gramc	Regijski učni čebelnjak posavskega okoliša, Ulica 11. novembra 24, Leskovec pri Krškem	https://forms.gle/055Q4sJTs2xauwDv7
junij 2022	naknadno	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse – delavnica*	predavatelj bo sporočen naknadno	Regijski učni čebelnjak ljubljanskega okoliša, Reška cesta 35, Kočevje	g. Majerle, 041/415 314 obvezna prijava
junij 2022	naknadno	Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarke prakse – delavnica*	predavatelj bo sporočen naknadno	Regijski učni čebelnjak ljubljanskega okoliša, Reška cesta 35, Kočevje	g. Majerle, 041/415 314 obvezna prijava

*Javno naročilo za izvedbo usposabljanja v čebelarstvu

Seminarji za čebelarje

ČZS, JSSČ, razpisuje več seminarjev za čebelarje. Seminarji (teorija in praksa) bodo potekali še v juniju, odvisno od vremenskih razmer ter stanja v naravi. Število udeležencev na seminarju je omejeno. Podrobnejše informacije o seminarju bodo prejeli prijavljeni udeleženci. Potrdilo o udeležbi na seminarjih bodo prejeli le tisti slušatelji, ki se bodo udeležili vseh ur izobraževanja.

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Stik
2. junij	14.00	Tehnologija čebelarjenja v AŽ-panju	Simon Golob	Regijski učni čebelnjak ljubljanskega okoliša, Kočevje	g. Majerle, jure.majerle@siol.net, 041/415 314
2. junij	10.00 (teorija) 13.00 (praksa)	Seminar o čebelarjenju v LR-panju	Vlado Auguštin	Regijski učni čebelnjak obalnokraškega okoliša, Brce	g. Primc, cdib1907@gmail.com, 041/523 889
8. junij	15.00	Seminar o vzreji matic v lastnem čebelarstvu (z uporabo manj zahtevnih metod)	Simon Golob	Čebelarški center Slovenije, Brdo pri Lukovici 8	simon.golob@czs.si, 030/604 015
15. junij	10.00	Seminar o vzreji matic v lastnem čebelarstvu (z uporabo manj zahtevnih metod)	Simon Golob	Čebelarški center Slovenije, Brdo pri Lukovici 8	simon.golob@czs.si, 030/604 015

Nadaljevalni tečaji za čebelarje začetnike

ČZS načrtuje izvedbo samoplačniških nadaljevalnih tečajev za čebelarje začetnike, ki bodo potekali junija 2022. Tečaji bodo organizirani na različnih lokacijah po

Avto-moto zveza Slovenije ponosni partner Čebelarke zveze Slovenije

Povabilu k sajenju medovitih rastlin so se odzvali člani AMD Lukovica in Moto kluba Rokovnjači, ki so v okolici klubskih prostorov v Vrbi pri Lukovici zasadili 50 sadik divje češnje.

Avto-moto zveza Slovenija in Čebelarke zveza Slovenije sta se dogovorili za partnersko sodelovanje, saj sta obe organizaciji prepričani, da imata mnogo skupnih točk delovanja. AMZS se je s svojimi društvi in klubi z veseljem pridružila pobudi Dan vseslovenskega sajenja medovitih rastlin, pri zunanjih ureditvah svojih centrov pa se je zavezala upoštevati pobudo ČZS za saditev medovitih rastlin.

AMZS

Sloveniji pod vodstvom različnih predavateljev. Tečaj obsega osem šolskih ur praktičnega usposabljanja. Na njem se boste seznanili s čebelarstvo opremo in pristopom k čebelam, z oceno moči in urejanjem čebelje družine, izdelavo narejencev in ometencev, oskrbo rojev in izrojencev, s tehnologijo pridelave čebeljih pridelkov ter pripravo čebelje družine na prezimovanje. Cena tečaja je za člane ČZS 120,00, za nečlane 240,00 EUR/osebo. **Podrobnejša najava tečajev z urniki in spletnim prijavnim obrazcem bo objavljena na začetku junija na spletni strani ČZS.**

ČZS

Čebelarški muzej Radovljica

NOVA STALNA RAZSTAVA

Živeti skupaj.
O čebeli in človeku

Odrpito od torka do nedelje, 10.–18. ure.

Za člane ČZS popust pri vstopnini.

www.mro.si

ČEBELARSKI MUZEJ

S priloženo kodo darilnega e-bona v vrednosti 8 EUR vas AMZS vabi, da se včlanite ali podaljšate svoje članstvo v AMZS po spletu.

KODA DARILNEGA BONA: **CEBELA22.**

Pri včlanitvi ali podaljšanju članstva na spletni strani amzs.si/clanstvo vpišite kodo v polje Koda darilnega bona.

Koda darilnega bona velja samo ob spletni sklenitvi članstva v AMZS v višini letne članarine 40 EUR ali več (članske kategorije Osnovno, Plus in Premium). Darilnega bona ni možno uporabiti za plačilo celotnega zneska članarine. Vrednost bona ni izplačljiva v gotovini. Veljavnost kode do 31. 12. 2022.

Festival
Dober dan

beseda
DANS ali
DANIŠ na
1919

KJER DOBRIH
LJUDI KAR
MRGOLI.

VELIKA DOBRODELNA AKCIJA
zbiranja sredstev za pomoč
otrokom, obolelim za rakom

Arboretum Volčji potok
sobota, 18. junij 2022
BREZPLAČEN VSTOP

Med 10.00 uro in 18.00 uro

Ob 19.00 uri velik "open air" koncert SAZAS, s sodelovanjem najpopularnejših slovenskih glasbenic in glasbenikov

Zapustili so nas

ALBERT GOSTENČNIK
23. 4. 1934–25. 2. 2022

Febru-
arja smo se
člani ČD
Ravne na
Koroškem
posloveli
od dol-

goletnega člana Alberta Gostenčnika, ki je začel čebelariti že v svoji rani mladosti leta 1949. Kot mentor je z velikim veseljem prenašal znanje na mlajše rodove. Za svojo predanost čebelarstvu je prejel odličji Antona Janše III. in II. stopnje. Leta 2017 je prejel tudi plaketo častnega člana ČD Ravne na Koroškem. Ko so mu pošle moči, je svoje čebelarstvo znanje in čebele predal svoji snahi. Hvala vam, spoštovani Albert, za prispevek k napredku čebelarstva v naših krajih.

ČD Ravne na Koroškem

LUDVIK MALOVRH
1950–2022

Sredi
marca 2022
smo se na
Zgornjem
Jezerskem
posloveli od
dolgoletne-

ga čebelarja Ludvika Malovrha iz Potoč pri Preddvoru. Ludvik je začel čebelariti leta 2001, najprej kot član ČD Preddvor, od leta 2011 pa kot član ČD Britof Predoslje. Čebelaril je s približno 30 čebeljimi družinami na različnih lokacijah. Bil je dejaven in poln idej, za svoje delo v društvu pa je prejel odličje Antona Janše III. stopnje. Spoštovanega prijatelja in skrbnega čebelarja bomo ohranili v lepem spominu.

ČD Britof Predoslje

JOŽE POLAJNKO
1928–2022

Jože se je v
čebele zalju-
bil in začel
čebelariti
leta 1947.
Čebelaril
je z več kot

70 čebeljimi družinami. V Čebelarskem društvu Ormož je deloval od ustanovitve, pred tem pa je bil član ČD Središče ob Dravi. Od leta 1992 do 2018 je bil član upravnega odbora društva, od leta 1994 do 1997 pa predsednik društva. Nenehno je poglobljajl in razširjal svoje čebelarstvo znanje ter pomagal mnogim čebelarjem začetnikom. Za svoje delo na področju čebelarstva je prejel odlikovanji Antona Janše III. in II. stopnje ter leta 2021 odlikovanje Antona Janše I. stopnje. Člani ČD Ormož ga bomo ohranili v lepem spominu.

ČD Ormož

FRANC REJC
1940–2022

Prezgodaj
smo v krat-
kem obdobju
izgubili že
četrtga
člana ČD
Železniki.

Franc je dobrih 40 let čebelaril v odmaknjeni vasi Ravne pod Ratitovcem s 30 čebeljimi družinami. Do upokojitve je delal v Železnikih, zato je čebeljak povečal, tako da je lahko ostal pri čebelah in jim posvetil ves prosti čas. Bil je uspešen pri sonaravnem zatiranju varoj in oskrbi čebel, znanje je dopolnjeval z novimi spoznanji in ga rad prenašal na mlajše čebelarje. Ohranili ga bomo v spoštljivem in trajnem spominu.

ČD Železnik

Čebelarjem prijazni premazi za les

www.belinka.com belinka

belinka

FTN d.o.o.
Nad izviri 34

2204 Miklavž na Dravskem polju

Delovni čas: od ponedeljka do petka med 9. in 15. uro

UGODNE CENE pokrovi in steklena embalaža

02/62-96-226

www.trgovinica.si

Mali oglasi

PRODAM

Cvetni prah, svež, pakiran po 5-6 kg, (Sevnica), tel.: 041/961 766.

Cvetni prah, svež, zmrznjen, tel.: 041/686 436.

Cvetlični med, letošnji, temnejše barve, v rinfuzi po 70 kg, 041/656 815.

Nov čebelnjak z nosilnimi novimi 15 AŽ-panji, 10S, (okolica Kostanjevice), tel.: 031/446 349.

Nov čebelnjak s 15 poslikanimi panji, z vso čebelarstvo opremo, brez čebel (okolica Grosupljega), tel.: 031/362 660.

Čebelje družine na AŽ-satih, lanskoletne matice, tel.: 040/306 083.

Čebelje družine na AŽ-satih (osrednja Slovenija), tel.: 041/759 100.

Čebelje družine na 7 AŽ- in 2/3 LR-satih ter roje (Novo mesto), tel.: 040/625 471.

Čebelje družine na 10 AŽ-satih (okolica Dravograda), tel.: 040/412 793.

Čebelje družine v odlični kondiciji, prevozni zabojniki s čebelami, izdelava Seražin, tel.: 041/215 281.

Čebelje družine na LR 1/1, 3 sati z letošnjo matico, tel.: 031/338 021.

Čebelje družine na 7S z lanskimi maticami (Vrhnika), 041/727 131.

Sedem čebeljih družin na 7 AŽ-satih, tel.: 041/858 736, 07/495 76 45.

Naravne roje (okolica Brnika), tel.: 041/366 642.

Oplojene matice, vzrejene pod nadzorom KIS-a, 041/587 573.

AŽ-panje, 3S iz stirodurja, 070/666 455.

AŽ-panje, 5S, nove in zelo kakovostne izdelave, tel.: 070/133 620.

AŽ-panje, starejše 10S (okolica Domžal), tel.: 041/597 760.

Novo AŽ-panje 7S in 10S, tudi trietažne ter sublimator in ometalnik, tel.: 031/501 801 (po 18. uri).

Novo AŽ 5, 6, 7 in 10S, tudi 3-etažne, tel.: 031/501 801 (po 19. uri).

Novo AŽ 11+3S panje, tel.: 031/458 752.

LR-panje s čebelami, 7 satov zalege, tel.: 040/838 956.

2/3-panje, nakladne, trije 10S, vsak panj s testno mrežo za varoje, 4 naklade, lesen napajalnik, ventilacijska mreža in streha, tel.: 031/833 812.

12 panjev in kompletno čebelarstvo opremo, ugodno, tel.: 031/380 674.

35 nakladnih panjev, naseljenih, tel.: 041/704 233.

Lipove AŽ-satnike, kakovostne izdelave, in zaboje za roje ali omevence, tel.: 031/753 345.

Točilo, avtomatsko, šestsatno, tel.: 031/435 469.

Čebelarški kamion IVECO Euro-cargo letnik 2003 12T s 73 panji, tel.: 051/339 096.

Mercedes Benz Axor L2007, predelan za prevoz čebelarških zabojnikov, tel.: 031/586 966.

Zabojnik s 36 AŽ-panji, samostoječ, tel.: 041/342 730.

Lokacijo za pašo, gozdni (smreka, jelka) in kostanjev med (okolica Maribora), tel.: 041/694 139.

Razpisi za stojišča

Spletna stran ONS: <https://cebelar.czs.si>. Telefonski odzivnik: 01/729 61 20. Vse vloge morajo biti v skladu s Pravilnikom o katastru čebelje paše, čebelarstem pašnem redu in programu napovedi medenja (Uradni list RS, št. 60/2013) pisno posredovane izvajalcem pašnih redov. Predlogo elektronske vloge lahko pridobite na spletni strani ČZS: www.czs.si/Admin/load.php?sif_ob=12&sif_file=objave_podrobno&sif_parent=168.

ČD	Čebelja paša	Rok za oddajo vlog	Naslov za oddajo elektronske vloge	Informacije
Kočevje	lipa, hoja	5. 6. 2022	joze.vidmar67@gmail.com	g. Vidmar 041/548 052
Dolsko	kostanj	15. 6. 2022	joze.dezman1@gmail.com	g. Dežman 051/441 944
Krim	hoja	20. 6. 2022	cebelarstvopecek@gmail.com	g. Peček 041/482 492

Čebelarstvo DREMELJ

JANEZ DREMELJ, DRAGOVŠEK 13
1275 ŠMARTNO PRI LITVI

VZREJA MATIC

Sprejemamo naročila za matice čiste kranjske sivke in zrele matičnike. Matice so označene, lahko jih prevzamete osebno, ali pa vam jih pošljemo po pošti.

041 836 050
041 779 119

www.cebelarstvo-dremelj.si
vzreja.dremelj@gmail.com

Ob večjem naročilu matic je poštnina brezplačna.

- Registrirano vzrejalništvo čebeljih matic pri MKGP vam nudi oprasene in neoprasene čebelje matice. Ponujamo tudi zrele matičnike znane starosti.
- Vzreja poteka po preizkušeni vzrejni metodi ter z lastno odbiro v selekcijskem čebelnjaku s sodelovanjem KIS (DPO) in ČZS (PRO).
- Matice lahko prevzamete osebno, pošiljamo jih po Sloveniji in v tujino.

Čebelarstvo Cvet
Mitja Nakrst, Žeje 30, 1233 Dob pri Domžalah
T: 031 291 603
www.cebelarstvovcvet.si
www.carnica-beequeens.com
info@cebelarstvovcvet.si

VZREJA ČEBELJIH MATIC Henrik Zaletelj

Vzrejamo matice, čiste kranjske sivke pod nadzorom KIS. Matice lahko prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti. Sprejemamo tudi naročila za matičnike.

Fužina 59, 1303 Zagradec, TEL.: 01/788 60 86
GSM: 041/775 333 in 031/775 333
E-POŠTA: zaletelj.henrik@gmail.com

VZREJA ČEBELJIH MATIC

- Kakovostne matice kranjske sivke iz odbranih matičarjev, vzrejenih pod nadzorom KIS-a.
- Čebelje družine na 3,5,7 in 10 satih.

IRMA PETELIN
Pliskovica 102, 6221 Dutovlje
Tel.: **051 470 907**
e-pošta.: cebelarstvo.petelin@gmail.com

KUNSTELJ

Miha Kunstelj s. p., inž. Jože Kunstelj s. p.
Zavrta 41, 1234 Mengeš
Tel.: 031/352 797, 01/723 70 27

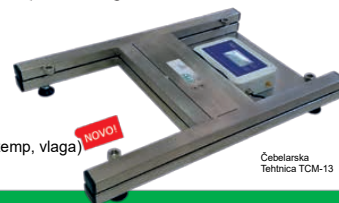
www.apikunst.si / jm-kunstelj@amis.net

Čebelarji jopiči, kombinezoni, rokavice, klobuki, kape ...
Proizvodnja čebelarskih točil (inox in PE-posoda)
Motorji (80 in 110 W), ročni pogoni, posode za med
NOVO: kape s svetilko in povečevalom

V 3 enostavnih korakih, do nadzora donosa medu v oddaljenem čebelnjaku.

- Želite vedno **pravočasno** točiti med in nahraniti čebele, ki so v oddaljenih čebelnjakih?
- Zadovoljne stranke poročajo, da so **privarčevale** pri stroških goriva.
- Želite privarčevati vaš **dragoceni čas**?
- Želite biti **korak pred** ostalimi čebelarji?
- Za **napredne** čebelarje.
- **3 leta** garancije
- višina **46 mm**
- robustna in vzdržljiva **INOX** konstrukcija
- Opcija: **Vremenska postaja** (veter, padavine, temp, vlaga) **NOVO!**

Cebelarska Tehnica TCM-13

Kontaktirajte nas!

AMES d.o.o.
Na Lazih 30
SI-1351 Brezovica
T: +386 1 365 70 86
F: +386 1 365 71 02
E: info@ames.si

www.ecebelar.si

ČEBELARSKA OPREMA LOGATEC

Ometalniki Parni topilniki Sončni topilniki

- Inox pločevina
- Dva motorja
- Opcijsko: s stopalko

- Inox pločevina
- Za 12 satov
- Na plinski gorilnik

- Inox pločevina
- Za 2 do 4 sate
- Vrtljivo stojalo

040 346 436 info@kranz.si www.kranz.si Ometalniki Logatec

GJ PANJ

- za prehod iz **AŽ** v **NAKLADNO** čebelarjenje ("prednosti enakega satnika"),
- primeren za **ZAČETNIKE** (kompatibilen z LR in DB nakladami, enostavno rokovanje, hranjenje in zdravljenje čebel),
- **KVALITETNA IZDELAVA** (rogljični spoji, kvaliteten smrekov les),
- **MOŽNOST DOSTAVE.**

040 464 873
www.mojcebelnjak.si
Mizarstvo Strgar d.o.o., Priljučeva ulica 10 a, 1291 Škofljica
Panje izdelujemo po načrtih in s sodelovanjem z univ. dipl. inž. Ivanom Jurkovičem.

Vzreja matic BUKOVŠEK - od leta 1934 -

Ponujamo vam označene matice kranjske sivke.

Matice pošiljamo večkrat na teden.

Tel.: 01/361 24 28

GSM: 031/027 780

Golo Brdo 19
I2I5 Medvode

DOLINŠEK MARJAN S.P., IZDELAVA ČEBELARSKA OPREME, MD OPREMA

Sončni topilnik Osmukalnik Ometalnik

Gladež 27
1411 Izlake
mobi: 041 985 313 po 15 uri
e-mail: dolinsek.marjan@gmail.com
<http://ometalnik.si>

Izdelava prevoznih čebelnjakov

Anton Ciglič s.p.
www.cebelnjaki.si
info@cebelnjaki.si
Telefon: 031 681 589

Spoznajte BeeConn

Brezžična nadzorna naprava za spremljanje dogajanja v vašem čebelnjaku.

www.beeconn.si | info@beeconn.si | 03/567 07 34

ČEBELJI KORIDOR ZA PREPREČEVANJE ČEBELJEGA ROPA

5 kosov: **29,80 €**

Naročila: 031 536 229 ali www.cebeljikoridor.si

Zmagovalec natečaja najboljših tehnoloških rešitev 2021

Čebelarska tehnika Meritve teže vsako uro Sistem proti kraji (GPS) Zaznavanje rojenja

Dostop do meritev znotraj istega čebelarskega društva ali javno!

www.BeeScales.io 031 536 229

VZREJA ČEBELJIH MATIC

V okviru društvenih dejavnosti ČD Slov.Bistrica pod nadzorom KIS vzrejamo kvalitetne matice Kranjske sivke. Lahko jih prevzamete osebno ali jih pošljemo po pošti.

GSM: 041 667 759

email: poslek.boris@t-2.net
Boris Poslek, Mariborska 45, 2314 Zg.Polskava

Čebelarstvo in vzreja matic Jožica in Jožef Tratnjek

Žižki 93, 9232 Črenšovci

Pri nas dobite kakovostne in označene matice kranjske sivke iz odbranih matičarjev. Vzreja poteka pod nadzorom Kmetijskega inštituta Slovenije. Matice lahko prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti, tudi v tujino.

Tel.: 041/886 652, 031/574 775,
e-pošta: joze.tratnjek@siol.net

MATICE ČEBELARSTVA PISLAK BALI

Največje slovensko vzrejalšče matic z več kot 50-letnimi izkušnjami vam tudi letos ponuja oprasene in neoprasene matice z vrhunskimi proizvodnimi lastnostmi. Zaradi velikega zanimanja vas prosimo, da matice pravočasno rezervirate. Čebelarjem z veljavno člansko izkaznico ČZS priznamo 4 % popust ob nakupu opreme in pribora, matic in čebeljih pridelkov v vrednosti več kot 50 EUR.

Apače 303, 2324 Lovrenc na Dravskem polju

031/734 905 • info@cebelarstvo-pislak.si • www.cebelarstvo-pislak.si

VZREJA MATIC

Nudimo vam označene matice kranjske sivke in zrele matičnike odbranih matičarjev, vzrejene pod nadzorom KIS. Matice lahko dobite od 10. maja do pozne jeseni. Prevzamete jih lahko osebno ali vam jih pošljemo po pošti.

ČEBELARSTVO KOLAR

Peter Kolar, Doklece 3, 2323 Ptujška Gora

☎ 041 587 573

Nudimo vam tudi različne vrste medu in matični mleček.

VZREJA ČEBELJIH MATIC GABER

Novačanova ulica 3, 3202 Ljubecna

Tel.: 031 705 961, 03 5461447

e-pošta: mat.gab@siol.net

Kakovostne in označene oprasene matice pod nadzorom KIS -a lahko prevzamete osebno ali pa Vam jih pošljemo po pošti!

REŠKA CESTA 18A ~ PRESTRANEK
PON - PET 9-12 h ☎ 031 339 287

SPLETNA TRGOVINA 0-24 h

www.cebelarskaoprema.si

ČEBELJE MATICE
zreli matičniki, paketni roji
čebelje družine na LR-satju

GSM 051 325 369; 041 936 306

cebelarstvo.medokost@gmail.com
www.apis-mellifera-carnica.eu

Vzrejalšče čebeljih matic Kozjansko
Medokoš & Medovita
Matija Koštomaj & Ivana Kovačević
Lažiše 52, SI - 3225 Planina pri Sevnici

VZREJA ČEBELJIH MATIC

Jože Vidovič

Apače 300

2324 Lovrenc na Dr. polju

Na podlagi 25-letnih izkušenj vzrejamo kvalitetne matice pod nadzorom KIS. Matice pošiljamo po pošti ali jih osebno prevzamete.

041 579 827

www.cebelarstvo-vidovic.si

Vzreja matic DARKO GRM

Hude Ravne 1, Dole pri Litiji

Tel.: 01/897 21 45, 041/900 606, 040/593 488

e-naslov: dejangrm99@gmail.com

• Sprejemamo naročila za označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS-a.

Vzreja matic JOŽE HERBAJ

Nedeljica 29, 9224 TURNIŠČE

Tel.: 02/572 14 70 in GSM: 041/214 980

Sprejemamo naročila za označene matice kranjske sivke iz odbranih matičarjev, vzrejenih pod nadzorom KIS-a.

MATICE LAHKO PREVZAMETE OSEBNO, POŠILJAMO PA JIH TUDI PO POŠTI!

INHALACIJA IZ PANJA

Z inhalacijskimi seti API-AEROSOL I, API-AEROSOL II in API-AEROSOL Plus lahko izvajate aerosolno apiterapijo iz panja. Izbirate lahko med seti z naravnim vlekem in seti s prisilnim vlekem.

Medikoel d.o.o., Jalnova cesta 2, 4240 Radovljica, T: 04 537 85 10, M: 041 618 775, info@medikoel.com, www.medikoel.com, www.s-mediko.com

POLNJENJE MEDU V VREČKE

Za vas napolnimo med v priročno pakiranje, v 8 gramske vrečke. Naj bo vaš med, v praktični embalaži, prisoten povsod, tako v gostinskih lokalih, kot v vsakem pohodniškem nahrbtniku.

PROPO STEAM - UPARJALNIK PROPOLISA

Apiterapevtski aparat Propo Steam nam s segrevanjem naravnega propolisa omogoča izvajanje inhalacijske terapije. S priloženim priborom uporabnik sam ali s pomočjo apiterapevta izvaja inhalacije, ki koristijo pri težavah dihalnega sistema. Propo Steam pa je primeren tudi za čiščenje lebdečih delcev, mikrobov in organskih topil iz zraka. Prostor prijetno odišavi z vonjem propolisa.

ČEBELARSTVO DEBEVEC

APIS MED

Trgovina in proizvodnja: Vrhnika, Opekarska 16
tel.: 01/755 12 82, faks: 01/755 73 52

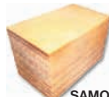
Delovni čas:
ob delavnikih 9.00–12.00
14.00–16.00
V mesecih april, maj, junij
ob sobotah odprto od 9.00 do 12.00.
info@apis-med.si
www.apis-med.si

10-SATNI AŽ-PANJ

KAKOVOSTNI
AŽ-SATNIKI
CENA 1,20 EUR
LASTNA
PROIZVODNJA
ZBITI, LEPLJENI, VRTANI

PREDELAVA
VOSKA V
SATNICE
SAMO 1,80 EUR/KG

PRAŠILČEK
AŽ 3-, 5-, 7- IN 9-SATNI

TRIEŤAŽNI
AŽ-PANJ

DVOJNO CEDILO
ZA MED

KAKOVOSTNA
RSF-TOČILA
IN POSODA

PLASTIČNA
POSODA 25 KG

PITALNIK
5 l ZA
AŽ-PANJE

PLATIČNO OBEŠALO (AŽ)
IN RAZSTOJIŠČE (LR)

ČEBELJE
POGAČE

■ Naročeno blago pošljemo tudi po hitri paketni pošti (z izjemo lomljivih izdelkov). ■ Po izjemno nizki ceni vam iz vašega voska izdelamo satnice – 1,80 EUR/kg. ■ Za izdelavo satnic uporabljamo samo steriliziran vosek (30 min nad 125 °C), ki ga predhodno mehansko očistimo nečistoč (do 90 %) s posebnim postopkom posedanja (nečistoče so večinoma težje od čebeljega voska), s čimer vam zagotavljamo čistejši in kakovostnejši vosek. ■ Prodamo čebelje družine na AŽ satih. Sprejemamo naročila za matice.

PANJI SO IZDELANI NATANČNO IN KAKOVOSTNO

PE ČEBELARSKI CENTER MARIBOR

Streliška 150, Maribor
Tel/Fax: 02/331 80 10

Delovni čas:
od ponedeljka do petka od 8.30 do 17. ure.
sobota: od 8. do 13. ure.

GSM: 051/348 426
e-mail: jana.pp@amis.net
www.cebelarski-center.si

JANA - Trgovina, posredovanje, zastopanje - Jana
Pušnik Pokrivač s.p., Maribor

- Satniki AŽ-lipovi, rogljičeni
- Panji AŽ, LR
- Čebelarstva oprema in drobní pribor
- Čebelje pogače

- Točila in posode za med
- Satne osnove AŽ, LR, Kirar

- Steklena in kartonska embalaža za med, propolis, medene pijače in ostale čebelje pridelke
- Darilni program

Naročeno blago vam lahko pošljemo s paketno pošto, pri večji količini pa po vaši izbiri tudi na dom!

ApiLifeVar

4 AKTIVNE UČINKOVINE proti varozi

Primerno za ekološko čebelarjenje

Chemicals Laif

- Visoka učinkovitost (višja od 90 - 95 %).
- Ni rezistence.
- Enostavna & varna uporaba.
- Podprto z več kot 15 let izkušenj.
- Odobreno za ekološko čebelarstvo.
- Odmerek prilagodljiv glede na stopnjo okuženosti z varozo, temperaturo in tip panja.

Apifor

Tekoča mravljična kislina 60 %

IDEALNA KONCENTRACIJA ZA MAKSIMALNO UČINKOVITOST

Novo na našem tržišču – vprašajte pri svojem veterinarju!

Obdobje tretiranja: • Pomlad - poletje • Jesen • Pri zunanji temperaturi 10 - 30 °C

Zdravilo brez recepta. Pred uporabo natančno preberite navodilo! O tveganjih in neželenih učinkih se posvetujte z veterinarjem ali s farmacevtom.

Primerno za ekološko čebelarjenje

080 13 15

VETCONSULT PHARMA d.o.o.

6.102.1111 (vsevidni)

- Odlična toleranca.
- Odmerjanje prilagodljivo prostornini panja.
- Konstantno, podaljšano izhlapevanje manjše količine z uporabo primerne evapuratorja.
- Uporaba ob prisotnosti zalege.
- Organski proizvod.

KIPGO

ČEBELARSKA OPREMA

BATUJE 83, 5262 ČRNIČE
 ☎(05) 368 45 80, ☎(05) 368 45 81
 GSM 051 614 683
 www.kipgo.net; kipgob@gmail.com
 PE LUKOVICA, BRDO 8, 1225 LUKOVICA
 ☎(01) 729 61 30, e-pošta: cebelarna.lukovica@gmail.com

OBIŠČITE NAS V NAŠI SPLETNI TRGOVINI
 WWW.KIPGO.NET

- PANJI
- OPREMA ZA PANJE
- SATNICE
- ZAŠČITNA OPREMA
- OSTALI ČEBELARSKI PRIPOMOČKI
- OPREMA IN PRIPOMOČKI ZA ODKRIVANJE SATOV
- TOČILA
- CEDILA
- OPREMA ZA SEGREVANJE MEDU
- OPREMA ZA POLNJENJE MEDU
- EMBALAŽA

ZABOJNIKI ZA PREVOZ AŽ PANJEV

IZDELUJEMO:
 -PRAŠILČKE: 3S, 4S, 5S, 7S
 -PANJE AŽ: 9S, 10S, po naročilu 11S, 12S
 -PANJE AŽ 3E 9S, 10S, po naročilu 11S
 -PANJI AŽ KOZINC 11+3

NUDIMO IZDELAVO SATNIC IZ VAŠEGA VOSKA
 -MIN. KOLIČINA VOSKA 10 KG

ČISTEJŠI CVETNI PRAH
 OSMUKALNIKI ZA CVETNI PRAH ZA AŽ IN LR PANJ

VEČJA KOLIČINA CV. PRAHU

POGAČE
 HoneyBeePro Standard in HoneyBeePro Protein

NAROČENO POŠLJEMO TUDI PO POŠTI!

PRIVOŠČITE VAŠIM ČEBELAM NAJBOLJŠE! INVERTNE POGAČE
 30% VEČJA STIMULACIJA
 SESTAVA:
 FRUKTOZA 42%
 DEKSTROZA 51,5%
 MALTOZA 2,5%
 TRIOZA 2%
 SLADKOR 2%

VENTILACIJSKI KOMBINEZONI IN JOPIČI
 -zračni
 -narejeni so iz treh slojev tkanine in predstavlja zato popolno zaščito

PARNI TOPILNIKI VOŠČIN, SONČNI TOPILNIKI LESENI IN IZ NERJAVEČEGA MATERIALA ZA 1 ALI 2 SATA, PREŠE ZA VOŠČINE

5% popust pri gotovinskem nakupu v vrednosti nad 100 EUR za člane ČZS

IZDELAVA ČEBELARSKA OPREME TRGOVINA - ČEBELARSTVO
ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN
 Robert Kocjan s.p.
 Gabrje 42, 1356 Dobrova
 Tel.: 01 36 41 106, faks.: 01 36 41 307
 GSM: 031 351 964
 E-pošta: robineli@siol.net
 WWW.RIHAR-KOCJAN.SI
 Delovni čas: od pon. do čet.: 9.00 - 12.00 in 15.00 - 17.00, pet.: 9.00 - 15.00
 ZMERNE CENE - TRADICIJA - KAKOVOST - IZKUŠNJE, PRIDOBLENE V LASTNEM ČEBELARSTVU
 Naročeno blago vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

MATIČNA REŠETKA

SATNIK AŽ, LR, LR2/3

IZOLACIJSKE PENE

VSE ZA OBNOVO PANJEV

PLASTIČNA OBEŠALA

TESTNA MREŽA

OJAČANA RAZSTOJIŠČA, RAZSTOJIŠČA 11 + 3, JAHČI ZA SATNIKE

SATNICE

NOVO!!!
POGAČA APIFONDA PAKIRANA PO 1 kg ALI 2,5 kg

IZDELAVA IN PRODAJA VSEH VRST SATNIC. PO DOGOVORU MOŽNA IZDELAVA SATNIC IZ LASTNEGA VOSKA. MOŽNA JE IZDELAVA SATNIC IZ LASTNEGA VOSKA OD 20 kg DALJE. OGLEDITE SI IZDELAVO SATNIC NA NAŠI SPLETNI STRANI.

Wachsverarbeitung | Imkereiarartikel
Deutsch Haseldorf 75 | 8493 Klösch, Avstrija
Telefon & faks: +43 (0) 3475/2270
info@wachs-hoedl.at | www.wachs-hoedl.at

Delovni čas:
Ponedeljek–petek: 8.00–12.00, 13.00–18.00
Sobota: 8.00–12.00

Jezik za sporazumevanje: nemščina in slovenščina.
Naše satnice lahko kupite tudi v podjetju
Logar trade, d. o. o., iz Šenčurja in
Jana posredovanje, zastopanje, Maribor.

Kako nas najdete:

Imejte svoj vosek pod nadzorom! Satnice iz lastnega voska so spet aktualne.

- Imate možnost prisostvovati predelavi svojega voska ali starega satja! Obvezna je predhodna telefonska najava!
- Najmanjša količina obdelave je 20 kg surovega voska ali 50 kg starih satov.
- Jamčimo razkuževanje s paro.
- Zelo ugodno razmerje med količino in kakovostjo.
- Po želji izdelujemo satnice vseh debelin in velikosti.
- Predelava voska poteka vse leto.
- Velika izbira pripomočkov za čebelarjenje.

TRADICIONALNA IZDELAVA
VSEH VRST AŽ-PANJEV
NAJBOLJŠI
SLOVENSKI
SMREKOV LES
ROGLJIČENI
(CINKANI) SPOJI

www.krze.si

PRI ENKRATNEM NAKUPU
DESETIH AŽ-PANJEV
VAM PODARIMO
PRAŠILČEK

Idrijska 10, 1360 Vrhnika

041-420-200
01-755-13-17

info.belokranjski-hram@t-2.si
Facebook – belokranjski hram

5 % popust pri gotovinskem nakupu
v vrednosti nad 100 EUR
za člane ČZS

**ODKUP VSEH VRST MEDU.
ZA VEČ INFORMACIJ POKLIČITE
NA TELEFONSKI ŠTEVILKI:
040 745 750 ali 040 748 588**

Čebelarstvo lahko ogledate na naši spletni strani: www.belokranjski-hram.si

Belokranjski hram d.o.o.
Ulica Staneta Rozmana 26, 8340 Črnomelj
M: +386 40 748 588
Delovni čas: pon., tor., čet., pet.: 09.00–16.00
sre.: 09.00–17.00
sob.: 08.00–12.00

PE Maribor
Trgovina Gardina
Cesta XIV. divizije 75, 2000 Maribor
Tel.: +386 2 471 51 73
Delovni čas: pon.–pet.: 8.00–18.00
sob.: 8.00–12.00